

Dásbódh

Dašaka IX. – *Guny* a Forma

Samartha Rámdás

podle anglického překladu

Johna Norwella (2015)

do češtiny přeložili

Gábina, Aleš, Matěj, Martin

19. července 2017

Obsah

IX	<i>Guny</i> a forma	1
9.1	Nejasnosti	3
9.2	Promluva o <i>Brahman</i>	11
9.3	Přednáška o stavu bez pochybností	27
9.4	Promluva o Poznání	43
9.5	Odstranění domněnek	57
9.6	Promluva o gunách a formě	73

9.7 Odstranění myšlenek	95
9.8 Konec těla	113
9.9 Odstranění tělesného vědomí	131
9.10 Přednáška o <i>Átman</i>	147

Dařaka IX

Guny a forma

॥ दशक नववा : गुणरूप ॥ ९ ॥

॥ *dařaka navavā : guṇarūpa* ॥ 9 ॥

Gunas and Form

9.1 Nejasnosti

|| Šrí Rám ||

1. Posluchač se zeptal přednášejícího: „Co to znamená, že je něco bezforemné? Co znamená, že je něco samostatné, bez podpory? Co znamená, že je něco bez myšlenek? Chtěl bych porozumět pojmům této ne-duální rozpravy, prosím, vysvětli je.“
2. Bezforemné je to, co nemá formu. Samostatné je to, co stojí samo, bez jakékoli opory. Bez myšlenek znamená, že tu není žádná myšlenka či

koncept – a to je *Parabrahman*.

3. „Co je to *nirmaya*? Co je to neprojevené? Co znamená, že je něco nerozdělené na části? Toto „já“ by chtělo pochopit tuto rozpravu.“
4. *Nirmaya* znamená, že tu nedochází ke vznikání objektů. Neprojevené znamená, že se něco vůbec neprojevuje a bez částí značí, že je něco nerozdělené – a to je *Parabrahman*.
5. „Co znamená bez *Prapanča*? Co znamená bez poskvrny? Co znamená, že je něco bez *upadhi*? Toto „já“ by chtělo pochopit tuto rozpravu.“
6. Bez *Prapanča* znamená, že tu není pět elementů. Bez poskvrny je to, co je neposkvrněné a bez *upadhi* (bez omezujících konceptů) znamená, že *Parabrahman* není spoutáno žádnými omezujícími koncepty.
7. „Co to znamená, že je něco nesrovnatelné s něčím jiným? Že je něco bez opory? Že je něco bez

očekávání? Toto „já“ by chtělo pochopit tuto rozpravu.“

8. Nesrovnatelné je to, co nemá sobě rovného. Bez opory je to, co netouží po nějaké opoře. Bez očekávání je to, co nic neočekává – a to je *Parabrahman*.
9. „Co znamená *nirandžan*? Co znamená *nirantár*? Co znamená *nirguna*? Byl bych rád, abys mi to vyložil.“
10. *Niranžan* znamená, že tu není žádná mysl či svět poznání. *Nirantár* znamená, že tu není žádný vnitřní prostor (prostor „já jsem“). *Nirguna* znamená, že tu nejsou žádné *guny* – a takové je *Parabrahman*.
11. „Co je to *nisanga*? „Co je to *nirmala*? „Co je to *niščála*? Potřeboval bych si to vyjasnit.“
12. *Nisanga* znamená, že tu k ničemu není žádná připoutanost. *Nirmala* značí, že tu není žádné

znečištění. *Niščála*/klidný znamená, že tu není žádný pohyb – a takové je *Parabrahman*.

13. „Co znamená beze slova? Co znamená beze chyb? Co znamená *nivritti*? Potřeboval bych to vyložit.“
14. Beze slova znamená, že tu není dokonce ani ono prvotní slovo („já jsem“). Bez chyby/*niradóša* znamená, že tu není žádné tělo (*dóša – chyba nebo stavební prvek, z něhož se skládá tělo*). *Nivritti* znamená, že tu není dokonce ani poznání *vritti* – a takové je *Parabrahman*.
15. „Co znamená bez touhy? Co znamená bez dotýkání se? Co je to bez *karmy*? Potřeboval bych si to vyjasnit.“
16. Bez touhy znamená, že tu není vůbec žádná touha. Bez dotýkání je to, co se ničeho nedotýká. Bez *karmy* znamená, že tu není žádná *karma* (*tedy konání, osud*) – a takové je *Parabrahman*.

17. „Co to znamená beze jména? Co to znamená bez zrození? Co je to bez smyslového vnímání? Potřeboval bych to vyložit.“
18. Beze jména znamená, že tu není žádné jméno. Bez zrození znamená, že je to nezrozené. A bez smyslového vnímání značí, že *Parabrahman* nevnímá prostřednictvím smyslových orgánů.
19. „Co to znamená, že je něco nespočetné? Co to znamená, že je něco bez povinností? Co to znamená, že je něco nezničitelné?“
20. Nespočetné je to, co nelze spočítat či změřit. Bez povinností je to, co nemá žádné povinnosti (tedy není potřeba nic dělat). Nezničitelné znamená, že *Parabrahman* nemůže být zničeno.
21. „Co to znamená, že něco je bez formy či podoby? Co se myslí tím, že je něco nevnímátné? Co je to *ananta*/bez konce? Potřeboval bych to vyložit.“

22. Bez tvaru či podoby znamená, že to nemá vůbec žádnou formu. Nevnímatelné znamená, že tu není vůbec žádný druh pozornosti. *Ananta* znamená, že *Parabrahman* nemá žádný konec.
23. „Co to znamená, že je něco neomezené? Co to znamená, že je něco nehybné? Co znamená, že je něco mimo dosah logického usuzování?“
24. Neomezené znamená, že je to bez jakýchkoli omezení. Nehybné znamená, že se to nehýbe. Mimo dosah logického usuzování znamená, že *Parabrahman* nemůže být nijak vyvozeno či vydedukováno.
25. „Co je to ne-duální? Co je to neviditelné? Co je to neměnné? Potřeboval bych to vyložit.“
26. Neduální znamená, že tu není žádná dualita. Neviditelné znamená, že to nemůže být spatřeno. Neměnné znamená, že to je pevné a stálé – a takové je *Parabrahman*.

27. „Co znamená, že je něco nerozbitné? Co znamená, že je něco nehořlavé? Co znamená, že je něco nesmísené?“
28. Nerozbitné znamená, že to nemůže být rozděleno či rozlomeno na části. Nehořlavé znamená, že to nemůže být spáleno. Nesmísené znamená, že *Parabrahman* se nikdy s ničím nemůže smísit.
29. *Parabrahman* znamená to, co je za tímto „vším“ či za „já jsem“. Jakmile pochopíš tuto Skutečnost, tak se Skutečností staneš. Tato Skutečnost za myslí může být realizována pomocí učení *sadgurua*, ale nejprve je nutné pochopit zkušenost „já jsem“.

Tímto končí 1. kapitola 9. dášaky knihy Dásbódh s názvem „Nejasnosti“.

Překlad z angličtiny – Martin Vinkler 2016

9.2 Promluva o *Brahman*

|| Šrí Rám ||

1. Když vnímáte tuto „věc“ s formou (tj. „Já jsem všude“), pak *Parabrahman*, které je mimo veškerou představivost, není pochopeno. Potom se věčná přirozenost (*svarúpa*) jeví jako časový okamžik a je tam toto „já jsem“ (pocit „já jsem“ je začátek času, tzn. jednoduše „být“ neboli být v „přítomnosti“).

2. Ale i pak se nestane tato esence, jež je uvnitř pocitu „já jsem“, falešnou, neboť Toto je jedna jediná Pravda. Jak by mohla být tato *mula mája* věčnou Skutečností a rovněž **nirantar*, které je úplné a dokonalé? **(nirantar/Parabrahman – bez vnitřního prostoru neboli „já jsem“)*.
3. Pouze když se pocit „já jsem“ rozpustí v *Parabrahman*, pak to lze označit za *svarúpu*. Neboť pocit „já jsem“ rozděluje tuto nezměrnou *svarúpu*.
4. Abychom pochopili tuto bez-myšlenkovitou *svarúpu*, která je na konci tohoto viditelného „vše“, prvně *svarúpe* udělíme kvality v podobě pocitu „já jsem“. Přesto je tato *svarúpa* věčně existující, bez kvalit a mimo pocit „já jsem“.
5. Tato *svarúpa* je tímto viditelným „vše“ plná uvnitř i vně, ale světu je utajená. Jak se Toto, co jediné existuje, a je tak blízko, může zdát

jako neexistující?¹

6. Je to ve skutečnosti Bůh, který naslouchá. Toto „vše“, jež vyvstává, je Jeho Vznešenost. Přesto, jestliže se Boha snažíte pochopit, pak už nevidíte svět mnoha jmen a forem, ale vnímáte toto viditelné „vše“.
7. Když se toto viditelné „vše“ stane objektem vaší pozornosti, pak se vlastně *Átman* projevuje/objektivizuje samotnému *Átman*. A díky tomu vaše zření nabývá spokojenosti (tj. „já vidím sama sebe všude“), avšak tato vize poznání není Skutečností.
8. Je-li toto viditelné spatřeno, potom je Skutečnost ztracena. V písmu (*šruti*) se mluví v souvislosti s tímto o *neti, neti/ne toto, ne tamto*. Proto cokoliv *mula mája* vidí, není tato *svar-*

---

¹ *Tomášovo evangelium*, log. 29: Ježíš řekl: „Jestliže povstalo tělo kvůli duchu, je to zázrak, pokud ale duch vznikl kvůli tělu, je to zázrak nad zázraky. Já se ale podivuji, jak se toto veliké bohatství mohlo usadit v takové chudobě.“

úpa/Skutečnost.

9. *Svarúpa* je mimo jakýkoliv projev a toto „vše“ je projev zdánlivé formy. Avšak texty (*šástry*) a *védánta* stanovily, že tato „řeč“/„já jsem“ je zdáním a proto pomíjívá. (*neti – ne tento svět, a neti – rovněž ne toto „já jsem“*).
10. A jestliže pochopíte, že viditelné „vše“ je zdáním a (*proto*) neskutečné, potom je Já oddělené od toho „všeho“ viditelného. Toto se nazývá prožíváním Já/*svaanúbhava*; a vy chápete, že vše, co je spatřeno, uvnitř i vně tohoto „vše“, je Skutečnost.
11. Potom je *mula mája* touto *nirgunou*, prostá jakéhokoliv zdání (*projevu*). Lze o Tom něco říci? (*slova se vracejí z tohoto nevyjádřitelného Já*). Když je *svarúpa* vědoucí, pak je nablízku toto Já (*tzn. když tu je pozorování, potom je On vnímán poblíž*).

12. Stejně jako se v prostoru zjevuje toto „vše“ (když zde nic není, je tu vše), a v tomto „vše“ tam je tento prostor, tak byste také měli vědět, že „Pán světa“ je uvnitř a vně tohoto světa (tzn. On je tento prostor, ve kterém se objeví svět a On je i za tímto prostorem).
13. On je ve vodě, ale není vlhký. On je v zemi, ale neopotřebuje se. On je v ohni, ale tato *svarúpa* Boha se nepopálí.
14. To je v močálu, ale neutopí se. To je ve větru, ale neodlétne. To je ve zlatu, ale není zpracováno do zlatých ozdob.
15. To prostupuje jako *mula mája*, ale To/*svarúpu* není možné nikdy pochopit. A pokud se objeví rozdílnost v této nedělitelné bez-myšlenkovité *svarúpě*, pak tam je přítomné ego/*ahamta* pocitu „já jsem“ (tj. prostor).
16. Pokud se pochopení *svarúpy* stane poznanou „věcí“, pak byste měli naslouchat velmi pozorně

pocitu „já jsem“/ *ahamta*. Neboť jediný způsob, jak se stát *svarúpu*, je zůstat jako tato „věc“.

17. Jestliže se *mula mája* vrhne na *svarúpu*, pak vyvstane *ahamta*/ego spolu se „zkušeností“/pýchou, a zatímco vyjadřuje toto „slovo“, převzme ego hrubého těla a předvádí „mnoho“ věcí.
18. Jestliže To řekne: „Nyní já jsem tato *svarúpa*“, pak se Skutečnost stane formou, která má ego a tento pocit „já jsem“, jenž je uvnitř této bezforemné *svarúpy*, se oddělí od *svarúpy* a zůstane od ní oddělen ve svém vlastním prostoru.
19. „Já jsem samo o sobě *Brahman*“. Takový je klam odděleného ega/*ahamta*. Pochopení (tohoto klamu) je tímto *Brahman*, objevujícím se uvnitř *Brahman*.
20. Představivost omezuje a přináší s sebou původní záměr (tj. „Já chci být, existovat“) a touhy. Avšak skutečné Já je mimo představi-

vost. Proto nelze nikdy pochopit konec tohoto nekonečného Já (díky představivosti člověk cítí, že toto poznání je nekonečné; *Maharadž*: dejte konec tomu nekonečnému).

21. Toto „já jsem“ je možné dokázat prostřednictvím dvou systémů logiky, *anvaja* a *vjati-reka*.² Potom by s tímto rozlišováním/*vivékou* „já jsem“ měla být nalezena tato „bezeslovní“ *svarúpa* (Když je tu poznání bdělého stavu, pak je přítomen bdělý stav, a když tu není žádný bdělý stav, přesto tu je poznání. A když tu je poznání snového stavu, potom tu je sen a žádný bdělý stav, ale poznání tu je. A vy víte, že jste spali, takže poznání tu muselo být také uvnitř snového spánku. Poznání je společná příčina výsledných tří stavů a bez poznání nemohou tyto

---

²V knize *Sadáčar* jsou zmíněny tyto dvě metody. Metoda *anvaja* značí – Když tu je příčina, jedině potom tu je následek, neboli Je-li tu oheň, je tu kouř. Metoda *vjati-reka* značí – Když tu není žádná příčina, potom tu není žádný následek, neboli Není-li tu oheň, není tu ani kouř. Prostřednictvím těchto dvou metod lze získat poznání.

tři stavy existovat).

22. Na začátku³ byste měli hledat význam „slova“ neboli toho „vše“, a poté by měl být rozpoznán implicitní význam (význam, který z toho vyplývá). (tj. nejprve tam je význam slov „Ty jsi To“/*tattvamasi*. Proto by měl být pochopen význam „slova“ ty. Zjistíš, že nemůžeš být toto „já“, které je připoutáno k tělu a že jste vždy tam jako poznání. A také odhalíš, že jsi základ třech světů. Bez tebe by tyto světy nemohly existovat. Potom tam je implicitní význam slova „ty“. Když je toto prošetřeno, zjistíš, že jsi *Puruša*, svědek neboli Pozorovatel tohoto poznaného neboli „všeho“). A když tu je pochopení implicitního významu „slova“, pak jak tu může být (nadále) tento význam „slova“/„vše“? (Nyní, když je prozkoumán význam „slova“ To

---

³V Bibli, Jan 1, 1-5, se praví: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma jej nepohltila.“

(*Parabrahman*), pak zjistíte, že To je označení pro pozorujícího *Purušu*. Poté význam „slova“ To a implicitní význam „ty“ jsou totožné. Nicméně význam Toho, jenž je označením pro pozorujícího *Purušu*, je v podstatě tím Samojediným *Brahman* bez dalšího. Takže Ty jsi *Brahman*/To.)

23. Význam „slova“ je - Toto „vše“ je *Brahman*; a implicitní význam je – Toto je bez-myšlenkovité ryzí *Brahman*. Tato dvě pochopení je třeba prostudovat po sobě. Nejprve je třeba pochopit význam „slova“/„vše“, této bez-myšlenkovité *svarúpy*, a poté, jakmile je pochopen implicitní význam (tj. toto bez-myšlenkovité ryzí *Brahman*), dojde k zničení (rozpuštění) „slova“/„vše“.
24. Toto „vše“ a toto ryzí *Brahman* jsou dvě strany jedné mince („vše“ je *Prakrti* a *Puruša* je toto ryzí *Brahman*). V tomto významu „slova“ vyschne smyslové vnímání (tzn. tělesné vědomí), a když je pozornost „já jsem“ usazena uvnitř

implicitního významu (tj. Já neexistuji), poté zmizí rovněž toto „já jsem“ a to, co zůstává, je ryzí *Brahman*.

25. Jakmile jste díky zkušenosti „já jsem“ pochopili bez-myšlenkovitý implicitní význam, pak ten význam „slova“/„vše“ již není potřeba nadále „zmiňovat“. Když je prostřednictvím této „zkušenosti“ získáno toto Nejvyšší pochopení, jak zde potom může být prapůvodní řeč *para* („já jsem“)?
26. Jsou-li tu čtyři úrovně řeči, tj. *para, *pašjanti*, *madhjama* a *vaikari* (tj. vyřčené slovo), potom tam je tělesné vědomí a Samo-jediné *Brahman* zeslábne (pohasne) uvnitř těchto čtyř (úrovní) řeči. Ale kdo bude „tam“ v *Brahman* schopen vyřknout slova či kdo bude mít „dovednost“ tohoto „slova“? * (Svět je stvořen těmito čtyřmi úrovněmi řeči; od nejjemnější řeči *para* pocitu „já jsem“ se začnou formovat myšlenky; potom se myšlenky zformují a člověk pocítí: „Musím říci toto“ a myšlenka se tak vysloví. Tento pro-

ces proměny původního „slova“ v mnoho slov je síla *máji*).

27. Toto „slovo“, které je potichu vysloveno, *samo od sebe zmizí. Jak „tam“ může být proto toto „slovo“ tímto věčným *Brahman*? *Brahman* nemůže být pochopeno tehdy, když vidíte tento svět prostřednictvím smyslových orgánů. Avšak On může být pochopen pomocí této ryzí satvy. *(Když se probudíš, svět vyvstane, a když jdeš spát, zmizí. Nad tímto procesem nemáš žádnou kontrolu. Ale prostřednictvím *vivéky* lze pochopit toto „slovo“/„vše“ a pomocí další (hlubší) *vivéky* se i toto „slovo“ vytratí).
28. Toto „slovo“ a smyslové vnímání – to obojí je pomíjivé/zničitelné, a proto musíte upnout plnou pozornost a víru v toto ryzí (*nezničitelné*) *Brahman*. Toto „vše“ je původní zdroj, ale není to ryzí *Brahman*, jež je uvnitř této „zkušenosti“.

29. Pokud posloucháte, pak tam je (přítomna) tato „zkušenost“⁴. „Zkušenost“ značí, že tato *, „ne-rozdílnost je „Tím“, co poznává (toto poznání „já jsem“/„další“ splyne v tuto Skutečnost a stává se Tím). Když posloucháte, pak pozornost „ne-rozdílnosti“ se stává touto „zkušeností“ (Pozornost „ne-rozdílnosti“ je pozornost *Sádhua* neboli Mistra. On používá toto poznání, ale nikdy se nestane tímto poznáním, tj. implicitním významem. Poslouchání *sádhaky*/hledajícího není tohoto typu jako poslouchání Mistra. *Sádhakova* pozornost přináší tuto „zkušenost“ a dostává se za tělesné vědomí, tj. význam „slova“) *(Když se toto poznání „já jsem“/„druhé“ ponoří do Skutečnosti.)

---

⁴*Siddharaméšvar Maharadž*: Významem zkušenosti je to, co se objevilo až následně po samotném prožitku. Vše, co se objeví poté, bude menší. Takže se musíte stát malým, jinak bez toho se zkušenost nemůže stát. Potom je třeba jasně pochopit, že dokud zde je zkušenost, potom tam To, co prostupuje zkušenost, není „přítomné“.

30. Ne-rozdílnost značí, že tam není nic jiného, a takové je odevzdání se *Átmanu*. To označuje To, co tu zůstává poté, když je každá připoutanost rozpuštěna (zlikvidována). To je *Átman*, ve smyslu být *Átman*.
31. V *Átman* není přítomen pocit bytí (někoho, tedy ani) *Átman*. Bez-myšlenkovité *Átman* používá poznání, avšak nemá připoutanost k tomuto poznání. Bez-myšlenkovité *Átman* poznává jen díky tomuto „slovu“/„vše“ a je také pochopeno pomocí tohoto „slova“/„já jsem“ neboli řeči (tj. když se toto „já jsem“ vstřebá do *svarúpy*, pak není od této *svarúpy* odlišné, a to je „ne-rozdílnost“/nedvojnost neboli *advaita*. A toto „já jsem“ je také zprostředkovatel, díky němuž On vytváří a zná Svě stvoření).
32. Pověz mi, jak jinak je možné vůbec kdy pochopit tento bez-myšlenkovitý implicitní význam bez toho, abys nejprve znal význam „slova“/„vše“? To, co je za tímto prostorem (*Parabrahman*), je pochopeno hlubokým pro-

šetřením tohoto pocitu „já jsem“.

33. Jemný element (tj. prostor/saguna/prázdnota) je třeba prozkoumat a poté byste s tímto měli vypátrat *Brahman* bez atributů (*Nirguna Brahman*). Měli byste pochopit vlastní Já a tomu se říká pochopení *Nirguna*.
34. Toto bez-myšlenkovité Já, které nelze „popsat“, byste měli pečlivě prozkoumat. Avšak nejprve prozkoumejte tuto „řeč“, a potom se tato „řeč“ vytratí a to, co zůstane, je bez-myšlenkovitost, a vy tak narazíte na tuto „nepopsatelnou“ a jemnou „energii“ *Puruša*.
35. Poté se „slovo“ stalo bezeslovní „*svarúpa*“. Písma (*šrutí*) dokáží pouze sdělit ne toto, ne tamto/ *neti, neti*, ale potom uvnitř tohoto prožívání (*přirozenosti*) *Átman* došlo k smyslovému vnímání „mnoha“ objektů.
36. Když tato „zkušenost“ přináší dohady, pak je toto bez-myšlenkovité Já zkušenostmi, které

dostáváme prostřednictvím našich smyslů, a *Paramátman* má kvůli tomu tělesnou totožnost (**ego**), a je tudíž daleko od svého Já. Potom si říkáte: „Já jsem nevědomec a nepochopil jsem tuto „věc““

37. Ale i toto „já“ je falešné a moje „řeč“ je falešná; „já“ je falešné a moje „činnost“ je falešná. „Já“ a „moje“ - to obojí je falešné a vyprojektované pouze myslí. Pochopte to tímto způsobem.
38. „Moje“ nemá v jádru (**zdroji**) žádné místo. V důsledku bezcenné mysli se přihodila má „řeč“ („já jsem“); (tj. vše, co vyjde z bezcenného, bude také bezcenné). Tato bez-myšlenkovitá *svarúpa* je poté přirozenost *Prakruti*; a tato *Prakruti* je falešná.
39. Když tu je *Prakruti*, zákonitě tu je tento *Puruša*. Avšak jakmile se v *Purušovi* vytratí tato „řeč“ / *Prakruti*, potom „tam“ je pouze bez-myšlenkovitost. Jak se pak může zjevit „jáství“?

40. Jak „tam“ může být tato ryzí *sattva*, jestliže toto „vše“ „zde“ nezůstane? (Toto „vše“ je ryzí *satva*, počátek *máji*). Bylo by to jako prolomit toto ticho/*mouna* tím, že řeknete „Já jsem v tichosti/*mouna*.“
41. Nyní by tato tichost neměla být přerušena a pak i během konání tato „věc“* nekoná (tj. *neboť tam je „ne-rozdílnost“*). Proto díky neustálému rozlišování (*vivéka*) byste měli jen Být (v tom smyslu, že vy jako takový neexistujete).
*(S touto „věcí“ Mistr spočívá ve světě, ale není jim zasažen).

Tímto končí 2. kapitola 9. dášaky knihy Dásbódh s názvem „Promluva o Brahman.

Překlad z angličtiny – Aleš Adámek 2016

9.3 Přednáška o stavu bez pochybností (doslova „bez těla“ - *niḥsadeha*)

|| Šrí Rám ||

1. Jakmile v posluchači vznikají pochybnosti, jak tu potom může být poznání *Brahman*? Není-li tu tato „věc“, jak může být dosaženo stavu za

myslí?

2. Posluchač se zeptal: (tedy vznikla v něm *pochybnost*): „Je-li tu na jedné straně toto „vše“, které koná, a na straně druhé onen ne-konající (tedy *puruša*) a dále, je-li tu toto „vše“, které zakouší, a na druhé straně onen ne-zakoušející, jak potom může být tento „nedotknutelný“ *puruša* uvnitř tohoto „vše“ vůbec pochopen“? (tedy je-li tu dvojice *prakruti/puruša*, je to počátek *Máji. Prakruti*, čili toto „vše“, je konající a v jeho nitru je skryt *puruša*, ne-konající. Jedná se o takzvaný „stav svědka“, kdy se člověk ztotožňuje s *prakruti* a nikoli s *purušou*.)
3. A posluchač se ptal dál: „Stále říkáš, že *jogín* zakouší, a přesto není zakoušejícím. Jak může někdo zakoušet nebe a peklo (*radosti a utrpení světa*), a přitom nebýt zakoušejícím?“ (Tedy – tento svět je naším nebem a naším peklem. Potom říkáme: „To je nádhera!“ nebo „To je hrůza!“ A i když se odpoutáme od světa, stále tu zůstává ten, kdo si užívá poznání. Ale Mistr

nám říká, že ani toto není skutečné a že On vidí pouze Sebe Sama.)

4. A posluchač pokračoval v otázkách: „Každý prožívá utrpení zrození a smrti, ale ty říkáš, že *jogín* trpí, a přesto utrpení neprožívá. Že se zbavil všeho utrpení díky Svému pochopení, které je za myslí.“
5. „A také říkáš, že potom i když je zostouzen, jeho se to nedotýká, a i když nařiká, tak zůstává nepohnutý. A i když vynakládá obrovské úsilí, tak ho to ve skutečnosti nijak neunavuje, protože je Pánem *jógy*.“
6. „Říkáš, že je zrozený, a přesto se nikdy nenarodil, že poklesl na úroveň těla, a přesto nepoklesl, že trpí „mnoha“ způsoby, a přesto netrpí, jak je to možné?“
7. Takové byly pochybnosti posluchače, protože si jeho mysl v podobných myšlenkových hrách *libovala. Proto je nezbytné, aby nyní vznikla tato

„řeč“ a bylo dosaženo spokojenosti (*samádhan*).
*(*Randžit Mahárádž – Vy ty myšlenky prostě milujete!*)

8. Přednášející řekl, buď bdělý a pozorně poslouchej. Jakmile opustíš své obavy a koncepty, které sis vytvořil, potom začneš „mluvit“ velmi dobře (tedy spočíváš přirozeně v „já jsem“), ale tvá „zkušenost“ se ještě nesetkala s onou pravou přirozeností (*svarúpou*), která je za myšlenkami. (Ty jsi ono Jedno Jediné; nemáš dokonce ani poznání. Ale tato „řeč“ či „já jsem“ vytvořila oddělenost a ty jsi následkem toho poklesl na úroveň tělesného vědomí. A dokud neporozumíš své *svarúpě*, která je za myšlenkami, a dokud tvé „já jsem“ nesplyne s „To“, potom tvé vrtkavé pochopení bude kolísat mezi zkušeností „já jsem“ a tělesným vědomím. Proto je nutné mít pevné pochopení a pevnou víru.)
9. Jaká je naše zkušenost, taková je i naše řeč. Má-li *puruša* tu správnou „zkušenost“, potom říká „já jsem“. Ale nemá-li *puruša* dost odvahy,

bude říkat jen samé prázdné a zbytečné věci (a tato vnitřní „řeč“ se stane „mnoha“ nicotnými a jalovými slovy a On bude náhle plný pochybností). (*Randžit Mahárádž – Mějte odvahu, abyste byli On!*)

10. Pokud tu není úplné poznání, potom je tu neštěstí a chudoba⁵ nevědomosti a On je uvězněn v mysli. Ale jakmile je tu toto poznání „slova“, potom je ono věčné Já zakoušejícím zakusitelem.
11. Pán *jógy* by měl kolem sebe vidět jen *jóginy*. Pán poznání by měl ve všech rozpoznávat jen *džňániny* a pro moudrého člověka by mělo existovat jen „to nejmoudřejší“ (tedy *átman*). (Tedy máš-li tělesnou totožnost, jsi schopen vidět jenom těla, a jsi-li Bohem, vidíš všude jen Boha.)

---

⁵ *Tomášovo evangelium*, log. 29: Ježíš řekl: Jestliže povstalo tělo kvůli duchu, je to zázrak, pokud ale duch vznikl kvůli tělu, je to zázrak nad zázraky. Já se ale podivuji, jak se toto veliké bohatství mohlo usadit v takové chudobě.

12. Člověk, který má určitou „zkušenost“, je schopen vnímat jen podobné „zkušenosti“. Člověk, který se z touto „zkušeností“ neztotožňuje, je pročištěn a ona se ho nijak nedotýká. A tělesné vědomí, které se objevilo v **netělesném/vidéha*, je odhozeno v okamžiku setkání s *netělesným/vidéha*. **(Toto Jediné, které je bez tělesné formy, dokážeš rozpoznat ve chvíli, kdy se pomocí rozlišování/vivéka vzdáš totožnosti s tělem.)*
13. Někteří tvrdí: „*Siddha/osvobozený* je stejný jako *baddha/spoutaný* a naopak *spoutaný* je stejný jako *siddha*.“ Je nade vší pochybnost, že pokud si tohle někdo myslí, je to případ, kdy se jeho *átma* trochu zbláznilo a zhlouplo. *(Ano, je pravda, že baddha je siddha, ale baddha nezná Sám sebe.)*
14. Ten, kdo je posedlý ďáblem *(tedy tělesné ego)*, je vlastníkem těla, a ten, kdo ďábla vymítá, je také vlastníkem těla *(tedy jeho tělem je „vše“)*, ale nemůžeme přece tvrdit, že jsou stejní!

15. A stejně tak, pokud se pokleslý a nevědomý džíva považuje za *džívanmuktu* či *džňánina*, jak bychom ho mohli brát vážně a považovat ho za nějakou autoritu?
16. Já (*átman*), které je za všemi myšlenkami a je skryto za viditelným „vše“, se náhle stalo tímto „ted“ (tedy díky tomu, že žák zapomněl na vše). Takže On je přítomen v této „zkušenosti“, v této „řeči“, v této „věci“ a v tomto původním záměru (v touze „já chci být“, „já chci vědět“). A proto je důležité, aby byl „nyní“ posluchač velice pozorný, neboť má příležitost, aby se mu On vyjevil.
17. Tento skrytý *puruša* může být vnímán díky poznání. *Puruša* se stane snadno *dostupným (otevřeným) prostřednictvím rozlišování/*vi-véka*. A potom spočívá *puruša* v ne-mnohosti, není dokonce ani touto „věcí“. *(*Randžit Mahárádž* – On je tak otevřený, že se ničeho nedotýká.)

18. „Ale jak najít tuto Skutečnost?“ Budeš-li Ho hledat, potom tu bude jen On. A když tu bude jen On, tak nebude třeba Jej označovat jako „věc/vše/*saguna brahman*“ (tedy počátek mnohosti).
19. Pochop, že On je v těle, a přesto nemůže být spatřen. Hledal jsi Ho v pěti projevených elementech, ale On není něčím, co se jeví. Toto *brahman* existuje, a přesto nemůže být uchopeno způsobem, jakým chápeš projevené „vše/věc“. (On nemůže být poznán, protože je Poznávajícím. Proto jakákoli forma pozornosti či poznávání musí být opuštěna.)
20. Když se On dívá prostřednictvím očí, potom je vlastníkem těla (tedy stal se *džívou*, viz 13.1.24). Ale ve skutečnosti není touto „věcí/vším“, protože je uvnitř této „věci“. Ale ty Ho považuješ za všechen vnější projev, tak jak Ho potom můžeš opravdu pochopit?

21. Abys Ho pochopil, musíš zkoumat vnitřní prostor a hledat Toho, kdo je věčný a je za tímto vnitřním prostorem. Je-li *mula mája* pečlivě prozkoumána, potom se proměnlivé „já jsem“ stane neproměnným Já, které je nehybné.
22. Toto *paramátma* je čiré poznání (tedy nepoznání/za poznáním). Není nijak poskvřeno *májou*. Je celistvé a není znečištěno prvotním záměrem (touhou „já chci být“).
23. Tento *puruša* je „Králem *jógy*“. Toto *átma* spočívá přirozeně samo v sobě (tedy je tu jen Ono a není potřeba žádný „svědek“). Toto dokonalé *Brahman* je *semenem, o kterém mluví *védy*, ale nemůže být pochopeno, pokud se držíš tělesné formy onoho „vše“. *(Z tohoto semene onoho „vše“ vyvstala slova, vznikly *védy* a objevil se svět.)
24. Jakmile si představuješ tělo, vidíš tělo. Ale On je ve skutečnosti velice odlišný dokonce i od tohoto vnitřního prostoru (tj. těla „vše“). Proto

když budeš hledat Skutečnost tímto způsobem, zrození a smrt zmizí. (*Randžit Mahárádž – cokoli, co vidíš a vnímáš, to není On.*)

25. Zrození a smrt se týkají jen *mula máji*. Ale *átma puruša* takovou přirozenost vůbec nemá. Protože jak by tato *Skutečnost mohla vyvstat z ničeho? (*Tato mula mája je nula; vše vzniká z nuly, z nevědomosti.*) *(*Parabrahman s ničím takovým nemá nic společného, nikdy neztratilo Sebe Sama a nemůže být produktem toho, co není/máji.*)
26. Pokud si představuješ, že tato *nirguna* se může zrodit či zaniknout, tak sám sobě přivoláváš zrození a smrt. (*Tedy kvůli pasti své představivosti si myslíš, že jsi a následně nebudeš.*)
27. Když plivneš na polední slunce, tak slina dopadne zpátky na tebe. Stejně tak, když si myslíš, že je tu něco druhého, potom jsi v tomto vnitřním prostoru vytvořil sebe (*a vznikla oddělenost „jáství“*).

28. Je tu Mistr a je tu jeho síla. Když to víš, je tu spokojenost/*samádhan*. Ale když pes začne štěkat (*Randžit Mahárádž* – pes ví, „já jsem pes a nejsem kočka“), potom se tato Skutečnost stane pouhým psem. (Mít toto tělesné vědomí není o nic lepší než být psem. Pes se stará jen o žrádlo, o feny a spánek. Stráví svůj život tím, že s vyplazeným jazykem stále o něco žebrá a neví, co je to *vivéka*/rozlišování.)
29. *Džňánin* je touto pravou *svarúpu*, ale nevědomí lidé vidí jen lidskou formu.⁶ Bůh se nám

---

⁶ *Šrí Siddharáméšvar Mahárádž* – Jakou odměnu může guru dát žákovi, jenž nevěnuje pozornost instrukcím, které mu byly předány v přednášce *sadgurua*, a vůbec se jimi v praxi neřídí? Místo toho žák jenom recituje „*Guru Brahma, Guru Višnu...*“ a dělá *púdžu* s tyčinkami, áratí lampou a *prasádem*. Když sluha dostane od pána pokyn „přines trochu vody“, ale sluha to neudělá a místo toho začne kolem tancovat a říkat „Ó pane, jakou nádhernou máš tvář, krásnou postavu a vůbec, celý jsi úžasný“. Jakou asi dostane sluha od svého pána odměnu za takové chování? Podobně pokud žák provádí pro *sadgurua* *púdžu* a má jen plná ústa krásných řečí, jaký smysl má potom *sadguruaova* přednáška a jeho slova?

zjevuje vždy v takové podobě, jež odpovídá našim představám, které o něm máme.

30. Bůh je bez formy a je *nirgunou*, ale svět se stará jen o kamenné sochy. Kámen se jednou rozpadne, ale jak by mohla být zničena *nirguna*?
31. Bůh je věčně-zářící/*sadó-dita* a prostupuje vším, ale v tomto světě nabývá „mnoha“ forem (v podobě hrubých těl a kamenných soch). Vidíš-li pouze tyto „mnohé“ jevící se formy/*bahuvridha*, pak nemůžeš ono *paramátma*, které je před myslí, nikdy pochopit.
32. *Sádhu* je *átma džňánin*. Díky pochopení získal úplnou spokojenost/*samádhan*. Pomocí rozlišování/*vivéka* se odevzdal *átma* a stal se jím.
33. Plamen má tvar hořícího dřeva, ale znamená to snad, že se stal dřevem? Podobně se *svarúpa*, která je za myslí, nikdy nemůže stát „já jsem“.

34. Tělo *džňánina* je jako kafr; dokud hoří, je viditelné. Zdánlivě tu je, ale nakonec shoří a nic po něm nezůstane. A tak jako se *kafr nemůže vrátit zpět do kafrovníku, tak se ani *džňánin* nemůže vrátit zpátky k tělesné totožnosti. *(Kafr se vyrábí ze silice stromu kafrovníku lékařského.)
35. Semeno, které je spáleno, nemůže už vyklíčit. Látku, která shořela, nelze zvednout z popela a to, na čem ses dohodl u řeky, už neplatí, když se řeka vlije do *Gangy*.
36. Řeku je možné vidět jen do jejího soutoku s *Gangou*, ale potom se s ní neoddělitelně spojí a už není zjevná. Podobně se *sádhu* nejeví dokonce ani jako tato „věc/vše“, protože On je *átma*, které proniká touto „věcí/vším“.
37. Zlato se už nikdy nestane znovu železem, ze kterého vzniklo díky doteku kouzelného kamene *paris*. Podobně je zrození *sádhu* pouhou smyšlenkou. Ale nevědomí lidé jsou hloupí a hrubí

a když vidí *sádhu*a, považují ho za tělo. Jak by potom mohli pochopit Skutečnost, která je za myslí?

38. Slepí nemohou vidět dokonce ani „věc/poznání“. Natož aby tito zmatenci dokázali pochopit Skutečnost, která je za poznáním! Slova nevědomého člověka jsou jako nesmyslné blábolení způsobené horečkou.
39. Když se *purušovi* zdá hrozivý sen, pak toto *átma* křičí ze sna strachem. Ale jak může takový strach zasáhnout Toho, kdo je vzhůru?
40. Kořen se může svým tvarem podobat hadovi a jeden člověk se ho lekne, zatímco druhý ví, že je to jen kořen. Můžeme snad považovat stavy těchto dvou lidí za totožné?⁷

---

⁷ *Šrí Siddharáméšvar Mahárádž* – Když se intelekt nějakého člověka rozhodne, že provaz ve tmě je had, tak to bude had, i když žádný had ve skutečnosti neexistuje. Intelekt se rozhodl, že to je had, a tady se zastavil. Člověk vidí „hada“ a dál už o tom nepřemýšlí. Začne se k provazu chovat, jako kdyby to byl

41. I když člověk domnělého „hada“ drží v ruce nebo ho dokonce vlastní, nemůže jím být uštknut.⁸ Podobně nemůže ten, kdo pochopil tuto iluzi, považovat Skutečnost, která je za myslí, za nějaký vnější projev. Ale když si tato Skutečnost začne o Sobě vytvářet různé představy, potom upadne do bolesti a utrpení.

42. Když hadi a škorpioni (**tedy touhy**) začnou kousat, potom ten, kdo je ve skutečnosti *paramátma*, začne trpět. Ale jak by tato Skutečnost mohla doopravdy trpět iluzorními projevy

---

opravdu had. Když přijde někdo druhý a snaží se ho mnoha způsoby přesvědčit – „Prosím tě, vždyť to není žádný had, je to jen provaz!“ – tak se stává, že se ten první člověk nechce za žádnou cenu vzdát objektu, který vytvořil jeho intelekt, a odmítá to blíže prozkoumat. Potom je všechno úsilí druhého člověka marné.

⁸Šrí Siddharáméšvar Mahárádž – Z toho krásně můžete vidět, že štěstí není v tom, když člověk opustí zkušenosti plynoucí ze smyslových objektů, ale v pochopení, že tyto objekty jsou neskutečné. Had z gumy není opravdový had. Pokud člověk vidí gumového hada a chápe, že je neskutečný, tak je přece jedno, zda ho zahodí, nebo si ho nechá!

tohoto světa? (Pokud On začne používat rozlišování/*vivéka*, potom Jeho světem se stane toto „vše/poznání“. A když pokračuje v rozlišování, dospěje nakonec k tomu, že i to je falešné.)

43. Takže pochopením tohoto „vše“ se pochybnosti rozplynou a následně *džňánin* pochopí i čiré poznání. Nicméně nevědomý člověk se zrození a smrti vyhnout nemůže.
44. Potom toto Jedno, kvůli touze poznávat, poklesne na úroveň světa tohoto „vše“ a protože pokračuje v tvorbě objektů, vytvoří si svět „mnoha“ jmen a forem. A v důsledku Své nevědomosti se On ponoří do bahna zrození a smrtí.
45. Pokud tato Skutečnost přijme svou roli v „příběhu“ tohoto „vše“, potom je následně rozdělena do mnoha rozdílných forem. Proto přednášející/Mistr varuje - „Buď bdělý, neustále bdělý!“

*Tímto končí 3. kapitola 9. částky knihy
Dásbódh s názvem „Přednáška o stavu bez
pochybností (doslova „bez těla“ - niḥsadeha.*

Překlad z angličtiny – Martin Vinkler 2016

9.4 Promluva o Poznání

|| Šrí Rám ||

1. „Uvnitř tohoto hrubohmotného elementárního světa (**forem**) je tento svět „já jsem“/„vše“. Z jakého důvodu je někdo obdařen tímto velkým bohatstvím poznání „já jsem“/„vše“ a jiný je toho kvůli tělesnému vědomí zbaven a neschoopen to mít? Proč je někdo čistý a druhý nečistý?“ (Jsou tam dva světy. Svět pocitu „já jsem“/„vše“ a svět „mnohosti“(forem). A uvnitř

těchto dvou světů je toto Jedno *Átman*).

2. „To Samojediné, které je uvnitř „mnoha“ (*forem*), vládne jako Král, či trpí mizérií tělesného vědomí. Je To Samojediné tam uvnitř „mnoha“ forem tím nejvyšším či tím nejnižším z nízkých?“
3. „Z jakého důvodu to tak je? A řekni mi, co je to vlastně bezmyslenkovitá rozprava?“ Řečník poté řekl posluchači, aby si pozorně vyslechl odpověď (*Randžit Mahárádž – odpověz myslí tím způsobem, aby samotná mysl explodovala*).
4. Je-li bezmyslenkovitá *svarúpa* tímto stavem „já jsem“/„vše“, pak Ona řídí satva *gunu*. Stala se touto „zkušeností“ *saguna Brahman* (*Brahman s kvalitami*) a užívá si šťastné a dobré chvíle. Avšak pokud přijme podřadné *guny* (tj. *dojde k objektivizaci neboli představivosti*), stane se tělesným vědomím a je postižena chudobou. Z toho důvodu bys měl upustit od pochybností, které tě drží v tělesném vědomí.

5. Když je *Puruša* zrozen „zde“ v *mula máji*, potom se má za to, že je „konatelem“. Pak se označuje za moudrého, znalého a schopného, neboť On se vždy věnuje uskutečňování pocitu „já jsem“/„vše“ (tj. „*Já jsem všude*“).
6. Tento Konatel vykonává „všechny“ činnosti; naproti tomu nevědomí lidé nemohou vykonávat tuto činnost pocitu „já jsem“/„věc“. Znalec získává uspokojení zevnitř (tj. *ánanda*), kdežto ti nevědomí musí o to žadonit (*dej mi to a tamto, a učiň mne šťastným/šťastnou*).
7. Samojediné chápe, že vše je jím „stvořený“ projev, avšak když se lidská bytost zrodí ve světě, je nucena vnímat prostřednictvím smyslových orgánů. Když zde není žádné poznání, pak *Átman* žije jako bídny ubožák, a je-li tu poznání, je *Átman* držitelem šťastného a dobrého života.
8. Jak moc budete muset žadonit, nedosáhnete-li svého vlastního poznání? (*Jak mohu na-*

lézt štěstí? Ať mi někdo či něco přinese nějaké štěstí). Ale jestliže se vaše *buddhi* (intelekt) „zde“ stane poznáním „tam“, pak tento respektovaný mudrc (*Átman*) řekne: „Já nic nechci, protože vše je neskutečné.“

9. Avšak je-li tu místo mudrce ubožák, který nemá sebemenší poznání, pak se On stává služebníkem. A jak se potom může stát *mula mája* samojediným *Brahman*, když tam je uvědomění ve smyslu „já jsem služebník“?
10. Jestliže tu není žádné poznání, ani žádný intelekt/*buddhi*; jestliže tu není žádné rozlišování, ani bdělost; jestliže tu není žádná bystrost, ani všudypřítomnost, pak je On ubohým hlupákem v *práně*.
11. Avšak kdykoliv je „zde“ přítomné poznání, rozlišování (*vivéka*) apod., pak tu nedochází k žádnému nedostatku této vznešenosti, která je „tam“ obsažena. A i když někdo opomene tuto vznešenost (tj. toto „vše“), přesto se ona bude

držet vzadu. (*Randžit Mahárádž: Poznání běží za vámi, ono vám chce sloužit*).

12. Má-li otec toto pochopení, ale Jeho syn je žebrákem, není to proto, že si nevyslechl „řeč“ Svého otce? Všudypřítomnost, která je s Otcem, nebyla (*dosud*) vytvořena Jeho synem.
13. Jaké je vaše poznání, takové budou vaše touhy. Jak rozsáhlá je vaše (*všudy*) přítomnost, taková bude vaše sláva (*velkolepost*). Činy, které činíme, jsou stejné jako sklon/záliba naší mysli, a dle toho tvoříme svět (*tj. buď stvoříme tento svět „mnoha“ představ či tento svět všudypřítomného „já jsem“/„vše“*).
14. Není-li poznání, není ani sláva (*velkolepost*) všudypřítomného „vše“. A jak „tam“ může být ryzost, chybí-li sláva (*velkolepost*) toho „vše“? Kvůli tomuto strádání (*tj. radža guna*) je vidět všude jen samá špína a hnus a samé ob-

měny/mnohost.⁹

15. Kdežto ten, kdo vlastní/ovládá *sattva gunu*, je jako pták, neboť chápe: „Já jsem vše, já jsem všude“, a on obdržel milost Mistra. Avšak je-li tato *guna* zničena, potom tam je pouze toto tupé přežívání v *práně*.
16. Jestliže není k dispozici tato *guna*, potom není žádné uznání. Tam, kde chybí tato síla, není přítomna ani významnost. Neboť pro toho, kdo je utažený (jako šroub) uvnitř *prány*, není všudypřítomnost možná, a tudíž ani velkolepost (sláva).

---

⁹Tomášovo evangelium, log. 28 – Ježíš řekl: „ Stál jsem uprostřed světa a zjevil jsem se jim v těle a našel jsem je všechny opilé; nenašel jsem mezi nimi jediného žízivého a má duše pocítila bolest nad lidskými bytostmi, že jsou slepí ve svém srdci a nevidí, že přišli na svět prázdní (nazí neboli svobodní) a nevědí, že se dožadují toho, aby prázdní vyšli ze světa. Ale teď jsou opilí. Až setřesou své víno/nevědomost, budou činit pokání.)

17. Skutečnost se vzhledem k této „řeči“ pronášené nejlepší (nejvyšší) *gunou*, stává pozorností šťastlivce (spočívajícím v pocitu „já jsem“ neboli „já jsem všude“). Avšak bez tohoto pocitu/pozornosti „já jsem“ se přirozené bezmyšlenkovité Já stává neštěstím a špatnými zvyky („já jsem tělo“).
18. *Puruša* je Znalcem uvnitř tohoto světa a jedině On si zaslouží respekt. Potom je třeba Toho, jenž nabyde toto poznání a je uvnitř každého, považovat za významného (velkého).
19. Ať už tu je tento světský život/*prapanča*, či *paramártha*, přesto tu je On, kdo ví. Měli byste vědět, že nevědomost neboli neznalost je prostá jakékoliv slávy či významnosti.
20. Nevědomý člověk je uštknut škorpióny a hady (jed žádosti). Tento nevědomec promarní život a zničí fungování aktivního pocitu „já jsem“/„vše“.

21. Nevědomý člověk je polapen a utažen v *práně*. Kvůli nevědomosti je trýzněn a podveden a zapomene na tu „věc“/„já jsem“, která je (jinak) patrná.
22. Nevědomý člověk je přemožen nepřítelem (tj. *egem*). Tento nevědomec dělá chyby, trpí velkou ztrátou, a ničí vše, na co přijde, až zničí i samotný život.
23. Lidé nechápou To (*Já*), které je pro ně užitečné, a proto musí podstupovat velká utrpení. Není-li dosaženo poznání, mají už jen nevědomost, čímž se utvrzují v tělesné totožnosti, a zůstávají tak na hony vzdáleni Pravdě (*Já*).
24. Jedině prostřednictvím odpoutanosti můžeš pochopit *máju* a *brahman*, *džívu* a *šivu*; podstatné a nepodstatné, a existenci a ne-existenci. Poté je zrození a smrt prázdný pojem.
25. Jestliže víš, kdo je skutečný konatel, a kdo je spoutaný a kdo osvobozený, jsi uvolněn

z *prány*.

26. Měl bys poznat Boha *nirguny* (**neomezení**); měl bys znát odpověď na otázky: „Kdo jsem já?“, „Kdo je Bůh?“ Měl by poznat jednotu neboli ne-dvojnost, a jen toto by se mělo pokládat za Osvobození.
27. Je-li vše poznané odhozeno a vše viditelné zapomenuto, jsi Znalcem a kořen „jáství“ je rozpuštěn.
28. Konečného Osvobození není hoden ten, kdo nedospěje až k ryzímu poznání, přestože provádí různé druhy *sádhany*.
29. Měl bys rozpoznat máju (**iluzi**) a *brahman*. Měl bys poznat své Já. A díky tomu se přirozeně vyhneš zrození.
30. Když znáš vnitřní prostor Mistra a poté začneš existovat a fungovat prostřednictvím Jeho poznání, jsi vskutku požehnán a získáváš tak slávu

(velkolepost) neomezené *svarúpy* (pravé přirozenosti).

31. Proto platí, že „poznat“ není (konečná) realizace *nirguny* (tzn. Ona realizovaná bytost dokonce ani nezná/neví). Ten, kdo zná, chová k vědomí/„vše“ úctu, kdežto Ten, kdo ani neví, nemá sebemenší uznání k této „věci“/„vše“.
32. I když ve skutečnosti vnímáme pomocí této „věci“, přesto ten nevědomý si představuje „mnoho“ objektů, nechá se ovládat elementy, a utáhnout v omezenosti *prány*. Avšak Znalec zná tyto elementy a ví, že jsou jednak falešné, ale také zdrojem samotných potíží a boje.
33. Pro Znalce je tu pochopení této bezmyšlenkovité esence (podstaty). A na toho, kdo je nevědomý, čeká jeho falešná *karma*. Znalec chápe rozdíl mezi *dharmou* a *adharmou*, vnímá tuto „věc“/„vše“. (Uvědomuje si, že jeho vnitřní přirozeností neboli *dharmou* je spočívat v pocitu „já jsem“ neboli neusilovném poznání a tímto

způsobem opouští všechny myšlenky ze Své mysli).

34. Pro nevědomého je tu utrpení smrti. Kdežto Znalce se nedotkne ani tato „věc“. Protože On poznal toto „vše“ a poté prošetřil bezmyšlenkovitost a byl (od tohoto „všeho“) osvobozen.
35. Ten, kdo nezná tuto „věc“ radža-karana (neboli „On koná vše“; viz 11.5), postrádá jakoukoliv autoritu a ztrácí svůj život (doslova obdrží *pránu*). Když neznáš tuto věc, pak toto „vše“ existuje (v převleku) v hrubém a hmotném objektivním světě.
36. Proto neznalost (nevědomost) je k ničemu. Kvůli ní se Skutečnost stává ubožákem v *práně*. Zatímco ten, kdo (nejprve) má poznání a poté chápe bezmyšlenkovitost, přetne zcela pouta zrození a smrti.

37. Proto je třeba, abys byl bdělý. Díky poznání se toto bez-myšlenkovité Já stalo lékem v podobě pocitu „já jsem“ ([“já jsem“ je lék na jedovatá uštknutí tužeb](#)). Máte-li poznání, nalézáte pohodlí toho světa „za“.
38. Poznání dokazuje ([platnost](#)) pocitu „vše“, kdežto nevědomost/hloupost si představuje „mnoho“ nepodstatných objektů. Avšak Ten, kdo chce poznat Konečnou Pravdu, ([tj. my se musíme dostat i za Znalce a poznání](#)) by se měl chopit ([transcendentálního](#)) chápání nedotčeného Já.
39. Ten, kdo Ji pozná, se dostane na druhý břeh díky samotnému poznání, a tento pocit „já jsem“ bude uvolněn ze svého sevření uvnitř [prány \(Siddharaméšvar Mahárádž: Osvobození je za dechem\)](#). Dokud tu není naprostá odpoutanost, pak Ten, jenž dlí uvnitř každého, zůstává aktivitou „všeho“/pocitu „já jsem“, a nepochopí tak Konečnou Pravdu/Skutečnost.

40. Znat značí nezapomínat. Neznat značí zapomínat. Je tu někdo, kdo je natolik moudrý, že pochopil tuto prokázanou Pravdu ukrytou uvnitř dvojice *Prakruti/Puruša*?
41. Díky tomuto poznání tu je svět moudrého (tj. svět „za“)¹⁰ a kvůli nevědomosti tu je svět šílenství, zmatku a soužení. Tohoto rozpuštění samotného poznání /*vidžňána* lze dosáhnout jedině když předtím nabudete poznání.
42. Potom je znalost mnohého „zde“ zatracena, a „tam“/za ustane „řeč“; nakonec je tu úplná spokojenost/*samádhan*, oproštěná od původního záměru („já chci být, existovat“).
43. Posluchač řekl: „Tato bezmyslenkovitá konečná Pravda byla realizována a zavládla zde naprostá spokojenost/*samádhan*. Přesto bych rád, kdy-

---

¹⁰ *Tomášovo evangelium*, log. 113 – Jeho učedníci Ježíšovi řekli: Kdy přijde Království? Ježíš odpověděl: „Nepřijde podle očekávání. Neřeknou: Hle, tady je to! nebo: Hle, tam! Ale království Otce je rozšířeno na celé zemi a lidé je nevidí.“)

byste mi mistře znovu ozřejmil pojem pozornosti, jež spojuje tělo (*pinda*) a *brahmandu* (bod na temeni hlavy).“

44. Mistr (řečník) odpověděl: „ Ještě jsi nedosáhl této bezmyšlenkovité spokojenosti/*samádhan*. Tato Skutečnost, jež dříme uvnitř *brahmandy* a *pindy*, se stala touto „řečí“ a to jsi pochopil. Avšak pochopení *nirguny* této jasné „řeči“ dosud nevyvstalo.

Tímto končí 4. kapitola 9. dášaky knihy Dásbódh s názvem „Promluva o Poznání“.

Překlad z angličtiny – Aleš Adámek 2016

9.5 Odstranění domněnek

|| Šrí Rám ||

1. Struktura *pindy* (tedy individuálního těla) je stejná jako struktura *brahmáundy* (tedy univerzálního těla). (*Piṇḍa-Brahmāṇḍa*; koncept indické filosofie – mikrokosmos je odrazem makrokosmu. *Brahma* = Stvořitel, v širším významu „vesmír“ - ze základu *briḥ*/expanze. Slovo *anda/andam* znamená vejce. Takže *brahmánda* je „vesmírné/kosmické vejce“, ze kterého po-

vstal celý vesmír. Toto kosmické vejce se též nazývá *Hiraṇyagarbha*/zlatá děloha, zlaté vejce. Pozn. českého překl.) Ale to nelze pochopit na základě pochybností a domněnek. *Pinda* a *brahmánda* mohou být pro tebe totožné jedině tehdy, když jsi pochopil „zkušenost“ *ságuna*, jinak jsou to jenom jedny z „mnoha“ matoucích konceptů.

2. Říká se, že cokoli je v *pindě*, to je i v *brahmándě*. Ale to jsou jen prázdná slova, pokud to tvrdí někdo, kdo zatím nepochopil tuto „řeč“. Zatímco skutečný Znalec *brahman* vyslovuje toto božské „slovo“ v každém okamžiku.
3. Bývá zvykem tvrdit, že *pinda* a *brahmánda* jsou vytvořeny stejným způsobem. Ale jak by tyto koncepty mohly vůbec existovat pro toho, kdo je ukotven v pochopení *nirguny*?
4. Pochop, že čtyři těla *pindy* (hrubé – *sthūla*, jemné – *sūkṣma*, kauzální – *kāraṇa* a suprakauzální – *māhākāraṇa*) jsou ve skuteč-

nosti onou *svarúpou*, která je za myslí. A pochop, že také čtyři těla *brahmándy* (hrubé – *virāṭ*, univerzální – *hiraṇya*, neprojevené – *avyākṛt* a primární iluze – *mūlaprakṛtī*) jsou rovněž oním poznáním za myslí.

5. Jak můžeš mít „zkušenost“ *ságuna*, znáš-li jenom verše z *śáster*? Protože potom je tato „zkušenost“ chycena v síti nejasností.
6. V některých verších *śáster* se říká, že tak jako je v *pindě* obsažena *antahkarana* (tedy vnitřní nástroj poznávání – dělí se na 4 složky: *manas*/mysl, *buddhi*/intelekt, *čitta*/paměť a *ahamkára*/ego), tak je v *brahmándě* *Višnu*, který poznává. A tomu, čemu se v *pindě* říká *mysl/manas*, odpovídá v *brahmándě* měsíc/*candramā*.
7. Tak jako v *pindě* existuje *buddhi*, tak je obdobně v *brahmándě* *Brahma*. A podobně jako je v *pindě* *čitta*, je v *brahmándě* *Nárájana*.

8. Je-li v *pindě ahamkára*/ego, potom se Svrchované Skutečnosti v *brahmándě* říká *Rudra*. Ale pokud bychom tomu měli věřit, znamenalo by to, že posvátná písma/*śástry* oddělují od sebe tuto „řeč“ „já jsem“ a *Átman*/Já, které je za myslí („já neexistuji“). (Proto zapomeň na dělení na *pindu* a *brahmádu*, o kterém píše písma, pochop onu „řeč“, která je v jádru těchto textů, a buď oním Já, které dlí za myslí.)
9. Posluchač se zeptal: Řekni mi, jak mohou být *antah-karana* a *Višnu* totožní? Proč je totožná mysl/*manas* a měsíc/ *candramā*? A jak může být pozornost *buddhi* Pánem *Brahmou*?
10. A řekni mi, jak paměť/*čitta* může být stejná jako *Nárájana* a jak může mít *Rudra* něco společného s *ahamkárrou*/egem? Je proto třeba jasně pochopit to, co je za myslí.
11. Srovnávat pouhé domněnky s pevným přesvědčením této „zkušenosti“ je jako srovnávat psa se lvem. Jak může to, co je nepravdivé, obstát

před Pravdou?

12. Ale k nabytí této „zkušenosti“ je nezbytný bystrý zakoušející. Jen bystrý zakoušející je schopen vstřebat toto přesvědčení „já jsem“. A jen v něm nezůstanou žádné domněnky a pochybnosti.
13. Posluchač se zeptal: „*Svámi*, prosím vysvětlí mi, jak mohou být *Višnu*, měsíc, *Brahma*, *Nárájana* a *Rudra* (tedy pět částí *antah-kárany brahmándy*) a oněch pět částí *antah-kárany*/vnitřního nástroje poznávání *pindy*, touto „řečí“?“
14. Mistr odpověděl: Tato *ságuna* „zkušenost“ a ono Já, které je za myslí, nepotřebují vůbec domněnky *šáster*. Kdo pochopí význam skrytý za slovy veršů *šáster*, získá ono poznání, které je za myslí.
15. Vše, co je vysloveno bez této „zkušenosti“, je výtvozem neklidné a znuděné mysli. A nic

z toho, co vychází z takových úst, nemá větší hodnotu než štěkot psa.

16. Copak „tam“ v *brahman* existuje nějaká potřeba něčemu naslouchat? (Tam není potřeba ani poznání, ani naslouchání.) A co je „tam“ potřeba hledat a pochopit? Naslouchání je potřebné „zde“, v základní iluzi/*mula mája*, kde se nachází *nula onoho „já jsem“, aby bylo možné hledat *nirgunu*. *(Říkáš „nic tu není“, ale jsi tu ty.)
17. Neklidná mysl, která vidí tolik různých forem, tě oslepila. „Tam“ nemohou fungovat tvé fyzické oči. A protože byl zničen zrak poznání, je „tam“ jen temnota nevědomosti.
18. Potom tam není žádné mléko (tedy *nirguna*) a žádná voda (tedy *ságuna*; zde *Šrí Rámdás* odkazuje na královskou labuť, která umí oddělit mléko od vody) a je tam jen hromada hnoje (*Randžit Mahárádž* – Toto tělo je jen továrna na hovna.) A pokud má člověk chuť se v té hro-

madě hrabat, potom ono „Já“ „tam“ není o nic lepší než vrána, která si v hnoji libuje. (Kvůli touhám přetvoří mysl čiré a pravdivé *brahman* do podoby falešných jmen a forem *máji*.)

19. Kvůli tvé „touze“ (já chci být) je tu tato „řeč“ (poznání) a vzniká představa o existenci nějaké *brahmándy* a *pindy* a o tom, že jsou totožné. Ale jak by bezforemné Já, které je za myslí, mohlo vůbec nabýt této *ságuna* formy?
20. Pochop, že to, co se stalo neklidnou myslí plnou domněnek a pochybností, je ve skutečnosti toto Já, které je za myslí. Toto bez-myšlenkovité Já, se stalo divokým a nebezpečným lesem představivosti. A moudrý člověk by tudíž neměl tímto lesem bloudit, protože je jisté, že bude oloupen.
21. To představivost vytvořila všechny *mantry* a z představivosti vznikli také všichni bozi. Ale tito bozi nejsou oním nezávislým Bohem, protože jsou závislí na vymyšlených *mantrách*.

22. Je nutné poznat konec této „řeči“ „zde“ a pomocí *vivéky* přenést tuto řeč „tam“. Taková *vivéka* může být přirovnána k tomu, když slepec, pomocí pozorného naslouchání, dokáže rozpoznat někoho jenom podle jeho kroků. („Zde“ nejsou potřeba fyzické oči, ale *vivéka*.)
23. Potom ať v *mula máje* vyvstane jakýkoli projev, bude to jako krásná báseň* vytvořená Skutečností. (Co se má stát, stane se; tak to přijímej bez odporu a bez lačnosti. A co má odejít, to odejde; tak to nech odejít beze strachu a bez připoutanosti.) A ty zůstávej v této „zkušenosti“ (v této básni), ale spočívej v nemyšlení. *(Viz 14.3. Umění poezie. Jsou tu jednak skladby či básně sestavené v tomto světě z mnoha různých forem. Může tu být také tato neustávající skladba či báseň toho, co svět překračuje/*saguna*. Ale můžeš být také samotným básníkem, tímto *nirguna Átman*/Já.)
24. Jestliže vše bylo stvořeno *Brahmou*, kdo potom stvořil *Brahmu*? Je-li vesmír ochraňován *Viš-*

nuem, kdo potom chrání *Višnu*?

25. Je-li *Rudra* ničitelem vesmíru, kdo potom zničí *Rudru*? Proto je potřeba pochopit Toho, kdo je vládcem smrti/*Rudry*.
26. Není-li pochopena bez-myšlenkovitost (*nirguna*) této „řeči“ (*saguna*), potom přichází temnota světského života. Proto je potřeba se upevnit v tomto principu, který je za myslí.
27. Poté, co samovolně vznikla *brahmánda*, se ono Já, které je za myslí, stalo zdánlivým „tím, kdo přebývá v *pindě*“ (a tedy přijalo tělesné vědomí). Ale takové výtvořiny představivosti nemohou nikdy vést k pochopení *nirguny*.
28. A pokud jsi dospěl k poznání, že celý tento vesmír/*brahmánda* je uvnitř poznání/„vše“, potom ono Jediné, které je v „mnohém“, vyvstalo jakožto pocit „já jsem“. Potom se toto bez-myšlenkovité Jedno, které je mimo jakoukoli představivost, stalo zdánlivým naslouchajícím.

To je potřeba jasně pochopit. (Tedy ani tento pocit „já jsem“ není ještě konečnou Pravdou.)

29. Jak může někdo tvrdit, že složení *pindy* je stejné jako složení *brahmándy*? Jak mohou tyto „mnohé“ objekty, které jsou v *brahmándě*, být obsaženy také v *pindě*?
30. Ve svatých textech se píše, že v tomto světě existuje tři a půl *kóti bytostí, tři a půl *kóti* poutních míst a tři a půl *kóti manter*. Jak se mohou vejít do *pindy*? *(*Kóti* je 10 milionů. Ale *kóti* znamená také tu nejlepší možnou odpověď a ve *védántě* je tím myšlena čirá *satva guna* či poznání. Je to základní podstata, z níž vyvstává tento svět. Číslo 3,5 *kóti* představuje „slovo“, čili posvátnou slabiku *óm/aum*; jsou to tři stavy – bdění/*radža*, snění/*satva* a hluboký spánek/*tama* – a onou polovinou je stav čiré *satvy* čili poznání, který je znázorněn bodem nad symbolem pro slabiku *óm/*. Proto v tomto „slovu“ *aum* či v „řeči“ je obsaženo vše, včetně „mnoha“ bytostí, poutních míst a *manter*. Toto

je pravý význam slova *kóti*, nikoli 10 milionů – jak by se jinak toto vše mohlo do *pindy* vejít?)

31. Říká se, že v *brahmándě* je 33 *kóti* bohů. Říká se, že je 88 tisíc Pánů *Rišiů* (světců) a 9 *kóti* ničivých božstev/*katyayana*. Jak se mohou vejít do *pindy*? (Skutečný význam je ten, že v rámci rozdělení pěti jemných elementů, tří *gun* a čiré *satva guny*/poznání na 25 částí vzniklo „mnoho“ bohů. A „mnoho“ *džívů* vzniklo rozdělením *puruši*/Pána a tohoto poznání na 84 principy a 4 formy zrození. A z pěti elementů, čtyř řečí a čiré *satvy* vzniklo všechno ničení a zabíjení v tomto světě „mnohosti“. Takto se dá dělit stvořený vesmír, ale jak by potom bylo možné pochopit toto „poznání“ a tuto *kóti*/„nejlepší možnou odpověď“?)
32. Říká se, že existuje 56 *kóti* bohyň/*čámundá* a že toto Jedno se v „mnohém“ proměnilo v miliardy miliard rozličných stvoření *brahmándy*. Říká se, že v *brahmándě* existuje 8,4 *lakšů* druhů bytostí (*lakša* = sto tisíc, ale také pozornost, cíl

– pozn. překl. do češtiny). Jak se mohou vejít do *pindy*? (Skutečný význam je ten, že uvnitř dvaceti pěti jemných a hrubých principů, čtyř těl, poznání a nevědomosti a poznání čiré *satvy* jsou *čamundá* – tedy bytosti uvězněné v kůži či v těle. Tím se ono Jediné, v důsledku smísení čirého poznání s nevědomostí, stalo v „mnohosti“ nespočetným množstvím *džívů*. *Džívové* jsou tu proto, že je tu pozornost/*lakša* zaměřená na tyto 84 principy, které vytvářejí hrubé tělo; viz 17.8.9)

33. V brahmándě je tento stvořený „objekt“ a také „mnoho“ odlišných forem, které jsou od něj odděleny. (Záleží na tom, kam zaměříš pozornost: když se díváš ven, vidíš „mnohost“ a když se díváš dovnitř, vnímáš tuto jedinou pohyblivou formu.) Mohl bys mi také vyložit, jak může být tato bez-myšlenkovitá Skutečnost uvnitř *pindy*?
34. Vše záleží na tom, jaký lék použiješ. Použiješ-li „mnoho“ léků (tedy názorů a domněnek), po-

tom zůstáváš v tělesném vědomí. A pokud použiješ lék „já jsem On“, potom budeš Jím. Vedle hořkých cest „mnohosti“ je tu také sladká šťáva „já jsem“. Proto je potřeba, aby toto „vše“ pochopilo „mnohost“ semen (tedy konceptů) uvnitř *pindy*. (Zapomeň na jména a formy, tedy „mnohá“ semena tohoto stvoření a spočívej v poznání a přesvědčení „já jsem On“. To je ta správná medicína.)

35. Pokud ono bez-myšlenkovité Já není pohřbeno pod nánosem představ, potom toto klidné a tiché *brahman* nijak nepotřebuje „mluvit“ pomocí léku „já jsem“. Ale pokud je tu jakákoli pochybnost, tak je nutné ji touto „řečí“ zahanbit a zahnat.
36. I kdyby tu dosud nebyla tato bez-myšlenkovitá promluva, proč by tato „řeč“ měla dávat přednost bezcenným domněnkám a pochybám? Pomocí této „řeči“ pochopíš, že „On dělá vše“ a že tu žádné činnosti vykonané pochybnostmi a domněnkami vůbec nejsou. (Je-li tu myšlenka „já

jsem“, potom tu je pouze tato jediná činnost pohybu *čajtanja* a žádné bezcenné žvanění jako „Já jsem udělal tohle, já jsem udělal tamto...“ tu vůbec není.)

37. V brahmándě je Skutečnost a pět elementů. Dojde-li k promíchání pěti elementů (*tedy ke vzniku objektů*), potom se ono Jedno ocitlo v *pindě*. Nyní je proto potřeba poznat tuto vždy přítomnou „zkušenost“ *saguna*.
38. Je tu bez-myšlenkovitá *svarúpa* a je tu *brahmánda* složená z pěti elementů a také *pinda* složená z pěti elementů. Ale bez této „řeči“ se stává toto nezměrné *paramátma* pouhou domněnkou.
39. Jakýchkoli pochybností či domněnek, které vystanou v této „řeči“, je potřeba se zbavit, jako by to byly zvrátky. Potom je jisté, že tu bude „řeč“ tohoto *nirguna* pochopení.

40. Vše, co je v *pindě*, je i v *brahmándě*. Ale jak to může být vnímáno bez „zkušenosti“ *saguna*? Protože bez této „zkušenosti“ jsou tu jen tato *dvě těla a shon pěti elementů (jména, formy a domněnky). *(Individuální tělo/*pinda* a univerzální tělo/*brahmánda*.)
41. A proto když přikládáš váhu těmto dvěma tělům, *pindě* a *brahmándě*, potom se bezmyšlenkovitost stane všemi těmi pochybnostmi a domněnkami. Jak by potom toto „teď“ mohlo být spokojeností/*samádhan* onoho Jediného?

Tímto končí 5. kapitola 9. částky knihy Dásbódh s názvem „Odstranění domněnek“.

Překlad z angličtiny – Martin Vinkler 2016

9.6 Promluva o gunách a formě

|| Šrí Rám ||

1. Jakmile se prostor (nejjemnější element) stane bezforemnou *svarúpu*, pak zavládne bezmyšlenkovitost (stavu) *brahman*. A když se (naopak) tato bezmyšlenkovitost „tam“ stává větrem, potom je to *múla mája* (Toto je jemný vztah *prakruti* a *puruši*. Ale když tu není žádný vítr/*prakruti*, pak tu není ani prostor/*puruša*,

tj. nedochází k pozorování a je tam přítomné bezmyšlenkovité Já. A když je tu vítr, dochází k pozorování a pocitu „já jsem“ a tudíž bezmyšlenkovitost není „přítomna“).

2. Tato bezmyšlenkovitost a tato „řeč“ jsou součástí těchto slov knihy *Dásbódh*. Avšak slova byla přeměněna v poznání deseti smyslů a objevily se smyslové objekty (tj. *tělesné vědomí*). V *Dásbódhu* (v *dášace 7 a 8*) bylo ukázáno, že uvnitř této „řeči“ *múla máji* (*základní iluze*) je toto bezmyšlenkovité Já a rovněž tyto objekty utvořené z pěti elementů.
3. Tam, kde je poznání, je *brahman* a *sattva guna*. Uprostřed je *brahman* a *radža guna*; a tam, kde je nevědomost, tam je *brahman* a *tama guna*. Proto by měl dobrý posluchač znát *brahman*.
4. Vnesete-li otázku: „Co je tím poznáním, které se navršilo na *brahman*?“, pak prostě naslouchejte a přijdete na to, jak důležitá je tato „řeč“/„já jsem“. Tato „řeč“ neboli poznání,

které je uvnitř těla (*pinda*) se nazývá supra-kauzální tělo (*máhákárana*). V něm je toto „vše“ a proto je tam stav pozorování (toto „vše“ je pozorováno).

5. *A máhá-kárana* uvnitř těla je vlastně *mája brahmándy/múla prakruti*, a tímto způsobem tu probíhá pozorování (tj. *Samojediný Svědek vnímá/chápe brahmánda* a tělo uvnitř ní). Proto *brahman* „tam“ se stal živnou půdou přítomného „tady“ (tj. *puruša/prakruti*), ze které raší poznání.¹¹
6. Skrytý Svědek (*puruša*) a tři *guny* (jakožto potenciál k projevu) jsou uvnitř *múla máji*.

---

¹¹*Siddharaméšvar Mahárádž* – Prostor není pátý element, ale samotné poznání. Supra-kauzální tělo a kauzální tělo – to rovněž nejsou dvě těla, ale poznání. Země, voda, oheň a vítr jsou čtyři elementy a dvě (zbylá) těla, tj. hrubé a jemné tělo. Koncept prostoru se váže s dalšími čtyřmi elementy a koncept kauzálního a supra-kauzálního těla je spojen se zbylými dvěma těly (tj. hrubé a jemné tělo). Tyto koncepty jsou pouze určeny k snadnějšímu pochopení.

Jakmile je prostor/*sandhi* zřetelně vnímán také uvnitř dalších čtyř elementů, začnete si uvědomovat jakési „vyrušení *gun*“ neboli *guna-kšóbiní* (V *múla máje* došlo k probuzení *gun*, a tím je tu možnost projevu. Je tu pozorování neboli bezsilovné rozpoznávání a pocit „já se vidím všude“. Když tu je nepatrné „rozrušení *gun*“ neboli *guna mája*, pak tam je přítomna *sattva guna* neboli poznání a vyvstání něčeho mimo mne. Poté se tento nevnímatelný prostor stává objektem).¹²

7. Podobně jako zavřené zrno začne pučet a rozvíjet se, tak se i *múla mája* přirozeně rozvine do

---

¹²*Siddharaméšvar Mahárádž* – Provádět pravidelné denní modlitby - to neznamená odzpívat si *gájatří mantru*, ale jasně a nesporně rozpoznat (**volný**) prostor/*sandhi* mezi každým činem, slovem a myšlenkou. V tomto prostoru září světlo Já a udržovat zde nepřetržitě pozornost je tím správným prováděním *gájatří mantry*. Proto prováděním modliteb je míněno správné pochopení významu slov *gájatří mantry*; pak si musíte na základě své vlastní zkušenosti ověřit, že světlo Já je v tomto prostoru (**přítomné**). Co lze jinak získat pouhým recitováním slov *mantry* a nepochopením jejího významu?

gun.

8. *múla mája* je element větru spolu se skrytým *purušou*. Poslouchejte a nechtě tu je tato forma poznání zvaná *guna-kšóbiní* (zapomeňte na tento objektivní svět a nechte to, co přichází, přijít). Tímto způsobem se *múla mája* stane těmi nejmenšími rozruchy *gun*.
9. Poté tu dojde k spontánnímu smíchání *sattva guny* (poznání) s *tama gunou* (nevědomost) a tato směs se nazývá *radža guna*. Avšak když se *brahman* stane tímto místem *prakruti*, přemění se ve „slovo“.
10. Když je *brahman* tímto „slovem“ neboli ryzí *sattva gunou*, pak „zde“ nabývá na významu prostor/ákáša. Poté byly kvůli „slovu“ zformovány *védy, šástry* (a „mnoho“ slov).
11. Jak jsem vysvětlil předtím, pět jemných elementů prodlévá uvnitř třech *gun*, a proto vše stvořené je modifikací *múla máji*/větru (zá-

kladní iluze). Kvůli této iluzi/větru se toto ryzí bezmyšlenkovité Já jeví jako hra poznání/nevědomosti (tj. *radžas guny a objektivizace*).

12. Jestliže tam není iluze/vítr, jak tam může být poznání? A není-li tam poznání, jak tam může být „nevědomost“? Proto toto místo (*tímto místem je myšlen bdělý stav plný jmen a forem*) „poznání/nevědomosti“ tu je také díky této ryzí *sattva guně* základní iluze/větru.
13. Pokud „zde“ ve zdroji není sebemenší pohyb, potom jak „tam“ může být soustředěnost samotného poznání? (*Bez pohybu tam není nic, co by něco znalo*). Proto je třeba, abyste znali tuto tichou ryzí *sattva gunu* základní iluze/větru.
14. Ze Samojediného *brahman* vyvstalo něco dalšího a toto Samojediné klidné a tiché Já začalo vnímat. Poté přirozenost/*svarúpa* Samojediného, jež je v samotném zdroji, vyvstala v podobě třech *gun* a pěti jemných elementů.

(Z Jednoho vzešly dvě (prakrti/puruša); z dvou vzešly tři (*guny*); z třech vzešlo pět (elementů) a z pěti vyvstalo „mnoho“ (objektů).

15. Tímto způsobem se uskutečňuje projev tohoto bezmyšlenkovitého Já; během tohoto procesu je *múla puruša* nejprve zdánlivě oddělen od Své *múla máji* (*prakruti*) a poté se stane projeveným. A je-li tento proces opačný, pak se *múla mája* vrací do Samojediného Já a (*zůstává*) tu pouze bezmyšlenkovitost.
16. Tato směs *múla máji*/větru je touto „řečí“ a od ní přichází element ohně (tj. *něco je tam mimo mne*). Když však prozkoumáte element ohně, pochopíte, že tu je taktéž směs *prakruti/puruši*.
17. Z ohně se objevil element vody. Avšak toto je také směs smíchaná s bez-myšlenkovitou *svarúpou*. Z vody vzešel element země a tudíž i toto je součástí této smíchané formy. (*Původní směs se stává víc a víc objektivní, nicméně vše vzešlo*

jedině z této Samojediné *svarúpy*, ze které nejprve vzejde tato směs *prakruti* a *puruši*, a poté přicházejí na řadu *guny*, pak elementy, a nakonec objekty/věci).

18. Zde vyvstává pochybnost: „Kde je poznání (vědomí), jež vnímá tyto elementy? Jestliže je toto poznání uvnitř elementů, pak je třeba podotknout, že to nebylo dříve zmíněno.
19. Poznání/vědomí značí „poznat pohyb“ a pak se Skutečnost stane jako (by) vítr/*múla mája* (tj. trojice - Znalec, rozpoznávání a to poznané). Proto jak bylo vysvětleno dříve, v těle pohyblivé formy/větru je *sattva guna* „všeho“ (tj. „Vše je mé já. A když učiním malý krok ze svého já, potom se objeví věc/objekt mimo mne samotného neboli mimo *sattva gunu*/vše).
20. Proto jen díky vědoucí *sattva guně* tam může existovat směs poznání a nevědomosti (*radžas guna*) a taktéž fungování pěti jemných elementů; a až potom se mnohé může proje-

vit. Tímto je tedy vaše pochybnost/otázka vyjasněna; samotné poznání je uvnitř pěti elementů.

21. Na některých místech to poznává a na jiných ne, avšak toto poznání je uvnitř a prostupuje všemi elementy¹³. A když je vaše *buddhi* ostré jako břitva, můžete transcendovat tyto hrubohmotné objekty v jemné *brahman* pomocí to-

---

¹³*Siddharaméšvar Mahárádž*: V člověku a dalších živých bytostech je tento vitální princip zcela patrný, avšak v neživých objektech není podstata tohoto principu zcela zřejmá. To není následek či chyba tohoto vitálního principu; to je následek a chyba limitujícího konceptu. Sledujte vodu, jež tryská z fontány. Tato voda tryskající z fontány je vibrující a aktivní. To je následek limitujícího konceptu/formy fontány. Na rozdíl od toho voda v nádrži vypadá kompaktně a klidně. To je následek limitujícího konceptu nádrže. Ve skutečnosti však voda není ani pouze tekoucí/v pohybu, ani pouze stojatá/v klidu. Stejně tak tato samojediná forma vitálního principu prostupuje celou živou a neživou přírodou/stvořením. Tento vitální princip je v důsledku limitující rozpoznávající schopnosti/mozku člověka příčinou cítění/vnímání, avšak co se týče ostatních (neživých) objektů, tam je v důsledku neexistence limitující rozpoznávající schopnosti necítěním/nevnímáním)

hoto poznání/vědomí (*buddhi* rozhodne, zda je něco skutečné či falešné. Jestliže rozhodne, že hrubohmotné je falešné, pak se o to již nestará a pak přirozeně samotné poznání/vědomí vnímá a chápe, a zatímco přetrváváte v tomto poznání/vědomí, i ono se samo od sebe vytratí.

22. Těchto pět jemných elementů se stalo mnoha různými formami vzhledem k promíchání každého z elementů s dalšími elementy. A tak se toto Samojediné jemné *brahman* zjevilo jako hrubé tělo/*džíva*. (viz. 8.4.; Pokud každý element obsahuje jednu osminu každého dalšího elementu a polovinu své vlastní podstaty, pak se stane hrubohmotným).
23. Avšak stejně jako se klidný vítr nijak neprojevuje, tak i poznání/vědomí *sattva guny* nevnímá „mnoho-foremnost“ tohoto světa. Skutečnost je tam spolu s elementem větru, přestože není vnímán žádný svět (tj. není vnímáno nic víc než *puruša/prakruti* a “vše“).

24. A jako je oheň ve dřevě, ale není vidět, tak není zjevné také toto vědomí obsažené v nehybném větru (tj. vědomí je tam jako neprojevený potenciál uvnitř elementu větru, a *guna mája* ho učiní projevem možným). Takové je toto vědomí, ale *džíva* uvnitř Samojediného *brahman* toto nedokáže spatřit.
25. Jemné elementy jsou pochopeny poté, kdy jsou vyseparovány pomocí rozlišovací schopnosti/*vi-véka*. Poté dokážete pochopit, že Samojediné (*nirguna*) se Samo o sobě zjevilo jako Vlastní odraz, tedy jako *saguna* forma. Proto by mělo být prostřednictvím moudrého nahlížení rozpoznáno toto „vše“ uvnitř této „zkušenosti“.
26. Z *brahman* vzešla *múla mája* a z ní vzešla *guna mája*. A z *guna máji* jsou zrozeny *guny*.
27. Z *gun* získá projev všech pět elementů a ty se pak (*hmotně*) zjeví před pěti smysly. Tímto způsobem z „řeči“ vyvstalo „mnoho“ různých forem.

28. Když se z ryzí *sattva guny* objevil prostor (tj. když se nevnímátný prostor stává objektem, pak je tu vědomá *sattva guna*, a ryzí *sattva guna* zmizí), pak tato bezmyšlenkovitá *svarúpa* nemůže být dosažena, protože je představována jako „slovo“, a tudíž je tu element prostoru a větru/*múla máji*.
29. Samojediné Já buďto chápe bezmyšlenkovitou *svarúpu*, nebo se stává *džívou*, a začne si všechno představovat a nadbytečně vytváří velkou spleť. Kdo Ho pak dokáže zbavit tohoto šíleného zmatku?
30. I když je žák poučen, přesto tuto bezmyšlenkovitost/*nirguna* nemůže poznat. A i kdyby tomu porozuměl, přesto to *nechápe (Samojediné Já je mimo intelektuální chápání a nelze z toho učinit objekt k porozumění). Dokonce nelze pochopit ani tuto *saguna* formu, pokud k tomu použijete logiku těchto přirovnání (přirovnání lze pouze použít k vyvození pocitu „já jsem“, tedy dostat mysl k momentu, kdy opustí svou logič-

nost a vnímá to, co zůstává).*(*maharaj- how to kiss yourself? . . . if he says he understands then, he has not understood*)

31. Takže bylo potvrzeno, že z jednoho elementu vychází další element, a že bezmyšlenkovitost je *brahman*. Ale jak může být prostor, tedy prvorozený, nejstarší z jemných elementů, tímto nezávislým *brahman*?
32. Když „zde“ je *múla mája*, jež obsahuje všechny elementy, pak jak „tam“ může přebývat toto *brahman*? Je-li prostor „zde“, pak jak tam může být rozlišovací schopnost/*vivéka* dokonalého *brahman*? Vždyť Samojediné *nirguna brahman* je mimo (za/před) *múla májou*.
33. *múla mája* se objevila v *brahman* a její „hra“ byla přezkoumána. Ve skutečnosti to je ryzí *svarúpa*, jež je zasazena v „půdě“ složené ze tří *gun* a pěti jemných elementů.

34. Samotný prostor, jakýsi držitel čtyř dalších elementů/modifikací, tj. větru, ohně, vody a země, je po důkladném prozkoumání chápán jako neměnná/nemodifikovaná *svarúpa*. Bezmyšlenkovité Já se objevilo jako element prostoru kvůli limitujícím konceptům.
35. Když prostupuje Já jakožto prostor tělem/*pinda*, je tu *džíva*. Prostupuje-li jakožto prostor universálním „vše“/*brahmánda*, je tu *šiva*. Tímto způsobem se bezmyšlenkovité Já stalo prostorem (tj. prostor je a přesto není. Je to hádanka. *Siddharaméšvar Mahárádž*: „Když se díváte na měsíc, nevidíte to, co je přítomné mezi měsícem a vaším nosem. Jakmile tam zaměříte svou pozornost, objeví se prostor. Vy, jež jste nevnímatelné *brahman*, se tímto aktem soustředění se/pozornosti stáváte prostorem.“).
36. Je-li jemné *brahman* sevřeno v limitujících konceptech *džívy* nebo *šivy*, pak se projeví. Kvůli omezujícím konceptům se objevil prostor a jsou tu tyto elementární formy (poté jste základnou

projevených forem).

37. Prostor je „rozestup/mezera“ a tudíž se *brahman* stává prázdné jako nula. Avšak absolutní *parabrahman* je nevnímátné, tudíž mimo jakýkoliv projev. Jakmile jsou zničeny limitující koncepty, pak je prostor *múla máji* samotné *brahman* (když tu nic nezbude k vnímání/prostoupení, pak ani vědomí není zapotřebí; vědomí je *mája* a je to ona, která přivádí pět elementů).
38. Je-li tu poznání, nevědomost, a směs obojího, pak se bezmyšlenkovitá Pravda stává *gunami*. Potom se přítomné „zde“ stane rozpínavostí třech *gun* společně s pěti elementy.
39. *Prakruti* se rozšířila a následně se Samojednému Já zjevil *džíva/jedinec*. Jak pak může být prostor, držitel dalších čtyř elementů, touto Skutečností?

40. Smíchá-li se černá s bílou, zjevně vznikne barva šedá. Když se smíchá černá se žlutou, objeví se zelená barva.
41. Mícháte-li mnoho různých barev, pak dochází k změnám. Stejně tak tato bezmyšlenkovitá *svarúpa* se objevila jako viditelné „vše“ a následně došlo k mnoha změnám poté, co se prostor a jeho modifikace (vítr, oheň, voda a země) smísily dohromady (potom dochází k objektivizaci)¹⁴.

---

¹⁴*Siddharaméšvar Mahárádž*: Bezmyšlenkovitý Znalec se stal tímto pestrým viditelným světem; obrazem namalovaným našimi vlastními myšlenkami. Ale pečlivě se dívejte a pochopte, že uvnitř tohoto hrubohmotného světa je jak uvnitř, tak vně toto poznání ukryté za barvami. Moji drazí žáci, opakujte *guru mantru* s napůl zavřenýma očima. Nyní bude následovat verš z bhadžanů:... *društi ánta društi suranga, karunijá samadrušti maga, náná tarhécé ranga suranga, rakta švéta-pita áhé pudhé nílavarna tédza dzánávé* ... Toto je ukázka z odpoledních bhadžanů. Význam je tento: „Zřením s vnitřní vizí/vhledem je tu tato krásná forma. To je vize poznání. Potom jsou mnohé různé barvy touto samojedinou krásnou formou. Jsou-li červená, bílá a žlutá viděny s tímto uvědoměním, pak vše bude

42. Z jedné vody se stane mnoho barev ve chvíli, kdy je vytvořena vlna na vodě. A vlna je pohyb změny. Proto by měla mysl poznat tuto klidnou *nirgunu*. (Vlna vyvstávající z klidného oceánu vypadá jako oddělená měnící se forma a stejně tak kvůli iluzi/*múla mája* se v této bezmyslenkovité *svarúpě* elementy a formy jeví jako oddělené a měnící se.)
43. Když to poznáte, potom tam je neomezené a neohraňené Samojediné Jedno. A když toto Jedno pohlédne vně, potom tam je tato změna

---

nádhera/vznešenost tohoto nekonečného Já.“

Nyní pokračování výše uvedeného verše z odpoledních bhadžanů: ... *nílavarna té bimbá káší, čaitanjáčí musa tjá-madhé vastu džadalí asé...* Význam je tento: „A když chápeš nádheru tohoto Já skrytou uvnitř formy *čajtanji*, potom je toto tím pravým studiem vlastního Já.“

A nyní otevři plně své předtím napůl zavřené oči a s těmato otevřenýma očima pochop, co se nachází vně. Uvědom si, že to jsi ty, toto Já, které vidí sebe sama vně. Poté je všude tento Bůh barev. Zaměř se na cokoliv a pochop, že to je toto Já. Když je vše vně rozlomeno, rozbito a spáleno na popel, pak bude tato Samojediná nádhera spatřena.

elementu vody a rozšíření pěti elementů do osmdesáti čtyř principů *džívy* (jemné zformování formy, tj. zpředmětnění, jako např. vlny, jež je viděna místo vody oceánu).

44. Tato voda (“jemné“ zpředmětnění) je semenem „mnoha“ těl a z této vody objektivizace přichází také tento svět univerzálního vědomí/„vše“. Hmyz, červy, zvířata a další živé bytosti vzešly z této vody/zpředmětnění. (Jestliže někdo „nachází“ neboli pohlédne dovnitř, a pochopí, potom se mysl zklidní a tato voda/zpředmětnění se rozpustí v univerzálním vědomí/„vše; jestliže někdo „shlíží“ neboli pohlédne vně a začne si (všelico) představovat, mysl se zneklidní a dochází k dalšímu zhmotnění a “jemné“ se stává hrubým. Potom se pokládáte za individuální tělo, vidíte „mnohá“ další stvoření, jako jsou červy, hmyz atd.)
45. Sperma a krev jsou touto vodou (je to pouze kvůli zpředmětnění, že vyvstane tělesné vědomí a oddělí se a pak jsou vidět rozdílné

formy neboli části, jako je krev, jež se liší od potu či spermatu. Pokud tam však není starost o individuální tělo, pak je vnímána tato jednotná pohyblivá forma univerzálního vědomí/„vše“). Tato bezmyslenkovitá *svarúpa* a toto univerzální tělo/„vše“ se staly touto vodou zpředmětnění. I nehty, zuby a kosti jsou stvořeny z této objektivizace elementu vody. (Je tam bezmyslenkovitá bezforemná/bezpředmětná *svarúpa* a potom tento vítr/iluze univerzálního vědomí/„vše“, tj. prosté poznání/prapůvodního „objektu“; potom se zpředmětnění stává víc a víc hrubším a jsou vnímány formy a těm dávána jména. A z „jemných“ objektů této vody přichází „mnoho“ hrubohmotných objektů v důsledku tělesného vědomí. Tímto způsobem byla Jednota roztržena do „mnoha“ oddělených objektů a částí).

46. (Toto zpředmětnění je vysvětleno použitím symbolu stromu. Tímto stromem je *mája*.) U kořene jsou drobné úponky a díky nim je

celý strom zásobován vodou. Stejně tak z kořene pocitu „já jsem“ vzešla tato „jemná“ objektivizace a z ní vzešlo hrubohmotné tělo.

47. Na mangovníku se objevily květy díky závlaze vodou; v důsledku vody se vše projeví. Voda je v listech, květech a plodech (tzn. listy jsou rozdílné zdroje zrození, květy jsou zkušenosti a plody jsou radosti a bolesti; vše je tu kvůli objektivizaci).
48. Jestliže je kmen (tj. *guna mája*) pořezán, uvnitř dostaneme pouze trpkou vodu (tzn. jestliže zničíte toto poznání *guna máji*, potom expanduje vně a stává se víc a víc objektivní). Avšak „tam“ v *brahman* není nic vidět. A jestliže větve s ovocem (tj. *guny*) roztrháte a otevřete, pak jediné ovoce, které uvidíte, je tato vlhká kůra neboli slupka (pokud dovolíte *gunám* expandovat, pak spatříte hrubé tělo).
49. Uvnitř stromu (od kořene po větve) nenajdete žádné ovoce. Plody (ovoce) vzniknou z této

vody/objektivizace a moudrý by si toho měl být vědom prostřednictvím *vivéky*.

50. Jen když se tato voda dostane do krajních výběžků (tj. daleko od *átman*), pak se objeví trsy ovoce. Tímto způsobem se Samoje-diné Brahman stane *džívou* (tj. když je někdo prostým bytím/poznáním, pak se (v něm) ne-projevují plody potěšení a utrpení. Ale když se vzdáte tohoto poznání (tj. zapomenutí všeho), pak se rozšíří objektivizace a dojde k zpředmět-nění hrubého těla a spolu s tím se objeví utrpení a potěšení).
51. Jsou-li tu tyto odlišné listy, květy a plody, pak mysl prostě opakovaně stále dokola udr-žuje stejné prožitky (*Randžit Mahárádž: Pro-budíte se ráno a děláte stejné zažité věci znova a znova*). Avšak díky jemnému vhledu je tam tato jasná bezmyšlenkovitá *svarúpa*.
52. Jak můžete chápat bezmyšlenkovitost, když tam je „mnoho“ modifikací elementů, mění-

cích se okamžik za okamžikem? Samojediné *brahman* se stalo *džívou* a je tu „mnoho“ barev a forem.

53. Pokud se snažíte chápat tuto bezmyšlenkovitou *svarúpu*, potom tu je rámus a neklid třech *gun* a pěti elementů. Čeká je tu jen více dřiny a utrpení. Těchto „mnoho“ forem přináší jen „mnohé“ změny, a proto by se tato „mnohost“ měla přeměnit v bezmyšlenkovité Já.
54. Pomocí rozlišování/*vivéka* je dosaženo tohoto bez-usilovné rozpuštění *prakruti*. Poté, kdy provádíte své *bhadžany* s pochopením nedvojnosti (**nic dalšího**), tam je *paramátma*, jež je za „stavem“ *íšvara* (tj. *paramátma* je bez Znalce/*íšvara* a bez poznaného).

Tímto končí 6. kapitola 9. dášaky knihy Dásbódh s názvem „Promluva o gunách a formě“.

Překlad z angličtiny – Aleš Adámek 2016

9.7 Odstranění myšlenek

|| Šrí Rám ||

1. Tazatel řekl, „Mám pocit, že na počátku je nejprve hrubé tělo a teprve poté přijde pětídílná *antah-karana*/vnitřní nástroj (*antahkara*, *manas*, *čitta*, *buddhi*, *ahankára*). A že jen díky hrubému tělu tu může být pochopení a *vi-véka*.

2. Kdyby tu nabyla *brahmánda*, tak by *mula mája* neměla co poznávat. A kdyby tu nebylo hrubé tělo, tak by toto „vše“ nemohlo vykonávat žádné činnosti. (Tedy 'On dělá vše'.)
3. Kdyby tu nebylo hrubé tělo, kde by pak přebývala *antah-karana*?“ Takovéto otázky tazatel kladl. Poslechněte si nyní, jaké se mu dostalo odpovědi. (*Randžit Mahárádž – Myslíte si, že nemůžete žít bez těla.*)
4. „Larvy bource morušového mají kokon a hlemýždi mají ulity. Podobně se ono Jediné může pohybovat a jednat pomocí těchto vnějších příbytků. Toto „veliké uvnitř malého“ (*brahman uvnitř džívy*) vytvořilo tyto džívy díky Své síle *mula máji*. (*Z mula máji byl tento hrubý svět vytvořen pomocí představivosti a touhy.*)
5. Existují všemožné mušle, lastury a malí i velcí zavínutci (*druh plže s barevnou ulitou*), zamysli se ale nad tím, co vzniklo jako první – tito tvořivé, nebo jejich příbytky? Proto by tu mělo být

toto bez-myšlenkovité *brahman*. (Tedy jemné přišlo jako první a teprve potom bylo stvořeno hrubé; proto pochop jemné tím, že opustíš hrubé.)

6. Na počátku se Skutečnost objevila v *práně* a To se zde zabydlelo. Ono bez-myšlenkovité Já, které je uvnitř této *saguna* „zkušenosti“ vstoupilo do hrubého těla a začalo zakoušet prostřednictvím smyslových orgánů.
7. Pochop, že na počátku je jemné *Brahman*, a poté je stvořeno to, co je hrubé.“ Posлуhač začal o těchto příkladech přemýšlet a jeho pochybnosti se rozplynuly.
8. Porozuměl odpovědím a v tu chvíli tu zůstalo pouhé poznání, protože viditelné stvoření bylo vymazáno (zapomněl na tělesné vědomí). Ale potom si opět ono Jedno uvnitř této „věci“ vzpomnělo a v tichém a nehybném *Brahman* vyvstala další myšlenka. Posлуhač se zeptal: „Mistře, řekni mi o zrození a smrti.

9. Kdo se rodí a kdo získává po smrti tohoto těla další tělo? A jak může přijít bez-myšlenkovité *nirguna* pochopení, je-li tu toto tělo?“
10. (Odpověď zněla:) Říká se, že pán *Brahma* dává člověku zrození a že *Višnu* zrozené ochraňuje. A že *Rudra* je ničitelem všeho.
11. Toto říká tradice, ale takové koncepty nemohou nikdy vést k pochopení. Když pochopíš tuto *nirgunu*, tak se takovéto tradiční představy rozplynou.
12. Protože kdo je ten, kdo dal zrození *Brahmovi? A kdo ochraňuje *Višnu* a kdo zničí *Rudru*, až přijde Velké Rozplynutí/*māhāpralaya* (na konci *kalpy*?) *(A tedy kdo je ten, kdo dal zrození tomu, kdo dal zrození *Brahmovi*; a tak dále a tak dále.)
13. Ale jakmile toto bez-myšlenkovité Já začne věřit v hrubý svět, potom je všude jen *mája*. A potom toto Jedno říká: „Bůh/*nirguna* je kona-

telem, a přesto je bez vlastností a neměnný.“
(Tedy považuje-li se člověk za tělo, vyvstanou tyto otázky o zrození, konání, konateli, *karmě* a tak dále.)

14. Nebo může také říkat: „*Mája* je dárce zrození a toto vše je jejím projevením.“ Ale takový postoj postrádá správné rozlišování/*vivéku* a bez-myšlenkovitého stavu tak nemůže být dosaženo. (Jsi bez-myšlenkovité Já, a proto opusť takovéto pochybnosti a námitky.)
15. Posлуhač však přesto položí otázku: „Takže, co je to, co se rodí a jak je možné to rozpoznat? A vysvětlíš mi, co je to **sančita karma**“ **(nahromaděné plody minulých činů)*
16. „Co je podstatou ctnosti a jak může tato *svarúpa* hřešit? A kdo je tím 'konatelem', který se tak připoutal k tomuto 'světu'?“
17. (Odpověď zněla:) Není-li tu pochopení bez-myšlenkovitého Já a není-li tu ani pochopení

'věci'/'vše', potom tu je 'mnoho' takovýchto domněnek a pochybností. Potom ono Jediné (které přestalo naslouchat) řekne: „Říká se, že zrození je tu v důsledku *vásany*, ale tomu nelze nijak porozumět, protože to nemůže být viděno ani pochopeno rozumem.“

18. Je-li tu tato prvotní *vásana* (touha být), žádosti a myšlenky a je-li tu tento původní záměr, pocity a „mnoho“ názorů, potom pochop, že toto nekonečné *átma* a toto *vritti* se zjevilo v podobě pětídílné *antah-karany*. (Potom se *puruša* a poznávající *vritti* jeví jako poznání získávané prostřednictvím *antah-karany*, *mysli*, *buddhi*, *čitty*, *ega*.)
19. Tento vnitřní nástroj poznávání (pětídílná *antah-karana pindy*) přináší „mnoho“ věcí. Ale poznávání znamená ve skutečnosti prosté rozpomínání. A jak bys mohl spojovat takovou komplikovanou věc jako zrození s nějakým rozpomínáním? (Je-li tu prosté poznávání, vzniká poznatek, ale nedochází ještě k žádnému zro-

zení *džívy* s jeho „mnoha“ touhami, myšlenkami, koncepty a tak dále.)

20. Tělo je vytvořeno z pěti elementů a vítr (*čajtanja*) je jeho hybatelem. A kvůli této poznávající *sattva guně* vyvstává v mysli mnoho záměrů. (*V mula máje* je poznání a tato pohybující *čajtanja*, ale tyto dva aspekty jsou jedno a totéž.)
21. Tímto způsobem toto bez-myšlenkovité a přirozené Já získalo formu a tím vznikl tento spletenec hrubých elementů. Posлуhač se dále zeptal: „Ale kdo dal komu zrození a jak se to odehrálo?“
22. A i kdybychom to začali zkoumat, stejně nebudeme mít jistotu, jak to je, takže by se dalo říci, že tu nejsou žádná další zrození a že jedinec v *práně* se už nezrodí.
23. A jestliže tu už pro nikoho nejsou žádná další zrození, proč bychom měli vyhledávat společnost Světců/*santa-sanga*?“ Takovéto otázky

kladl posluchač.

24. Přednášející odpověděl: původně tu nebylo žádné rozpomínání ani zapomínání. Potom se toto bez-myšlenkovité já rozpomnělo a kvůli tomu přišla *antah-karana* a tato „schopnost“ poznávat.
25. Je-li člověk bdělý, je tu rozpomínání, a když bdělost poleví, je tu zapomínání. Zapomínání znamená, že je člověk něčím zaslepen, a potom se toto Jedno stává jedincem v *práně* (tedy kvůli zaslepenosti/touhám člověk poklesne do *prány*).
26. Je-li tu přítomno současně toto rozpomínání a zapomínání (tedy *guna radžas*), potom přichází smrt těla. Jak tu potom může být někdo, kdo by udělil člověku další zrození? (Tedy není tu nikdo další, kdo by ti udělil nové zrození, kromě tohoto rozpomínání a zapomínání/*guny radžas*. Proto jsme to my sami, kdo je zodpovědný za naše další zrození. Další zro-

zení/tělo se objeví kvůli našim vlastním touhám a jako důsledek našich minulých činů/*sančita karma*.)

27. Ale posluchač řekl: „Z toho tedy ale vyplývá, že tu není žádné zrození a nejsou tu ani žádná pekelná muka a všechno jsou to jen výplody bujné fantazie.
28. A dále z toho plyne, že se nikdo znovu nerodí.“ Takové byly pocity naslouchajícího, který pokračoval: „Zemře-li člověk, je pryč a už se nikdy nevrátí, aby prožil další zrození.
29. Ušchlý strom už se nikdy znovu nezazelená a ovoce, které spadlo ze stromu, už nikdy nevyškočí zpátky. Podobně se zesnulé tělo nemůže nikdy znovu zrodit.
30. Když se rozbije hliněný hrnec, zůstane už navždy rozbitý. A úplně stejně se mrtvý člověk nemůže už nikdy znovu zrodit.

31. „Zde“ (*v máje*) je nevědomost i poznání, přestože se zdá, že splývají (*tedy mula mája je poznání „já jsem“*, ale zároveň je to také nevědomost ohledně své vlastní podstaty/Skutečnosti). A kvůli tomu, že se tyto dva aspekty pomíchaly, jsou tu tyto posluchačovy pochybnosti a domněnky, které nikdy nekončí a jen se zvětšují.“
32. Přednášející řekl: Posluchači! Přestaň se svými dedukcemi a poslouchej! Vznikají-li v tobě takovéto pochybnosti, buď bdělý, použij rozlišování/*vivéku* a pořádně přemýšlej.
33. Může být nějaká činnost vykonána, aniž bychom vyvinuli náležité úsilí? Můžeme naplnit žaludek, aniž bychom se najedli? Může být dosaženo Osvobození, aniž by tu bylo poznání? Pokud si myslíš, že ano, tak nikdy nemůžeš dosáhnout tohoto bez-myšlenkového *paramátman* (*tedy musíš provádět vivéku*).

34. Pokud si přirozeně užíváš plodů svých minulých činů (tedy cokoli má přijít, ať přijde - *sančita karma* - a cokoli má odejít, ať odejde; protože 'já jsem všechno a všude'), potom *paramátman* bere tento svět „všeho“ jako uspokojivý (člověk pokládá poznání za něco skutečného a cítí proto uspokojení/blaženost; ale to není ještě Skutečnost). Ale toto „vše“ by mělo dosáhnout oné Skutečnosti, která je za myslí.
35. Ten, kdo se naučil plavat, se ve vodě zachrání, ale kdo plavat neumí, ten se utopí. Ale ani „zde“, v tomto „vše“ *máji*, není přece důvod pro to, abys vytvářel všechny ty dedukce a domněnky (a přijímal tak tělesné vědomí). (Ustrneš-li v tomto „vše“ *máji*, i tady se můžeš utopit – aby ses zachránil, je nutné, aby toto „vše“ bylo pochopeno.)
36. Člověk bude zachráněn, jakmile do *mula máji* vstoupí poznání *átman*. Jakmile jsou pouta svazující *purušu* rozlomena, je osvobozen.

37. Ten, kdo je svobodný, říká „neexistuje spoutanost“ a přesto ostatní jsou uvězněni ve svých smyslových počtcích. Jak mohou dosáhnout spokojenosti/*samádhan*? Pochop, že jsi Skutečnost!
38. Kvůli nevědomosti je tu zmatek kolem tohoto „vše“, ale člověk si přesto nevšímá utrpení tohoto „vše“. Měl bys vědět, že podobně je tato „zkušenost“ utrpením pro toto bezmyslenkovité čiré poznání (Skutečnost stále ještě v důsledku tohoto „vše“ trpí).
39. Když do *mula máji* vstoupí poznání *átman* a elementy byly vybrány pomocí elementů (tedy elementy jdou k elementům a zůstanou jen jako sen), potom je toto *nirguna* pochopení korunováno spokojeností/*samádhan*.
40. Díky tomuto poznání *átma* jsou zrození a smrt vymazány a spolu s tím tato „řeč“ ztratí svou autoritu. K čemu jsou potom *védy*, *šástry* a *purány*? (Dokud nepochopíš, že jsi toto *átma*, tak

tu neustále budou teorie a koncepty různých svatých textů.)

41. Tato „řeč“, toto bez-myšlenkovité Já a *šástry a védy* – to vše je vždy úzce spjato se společenstvím velkých a vznešených světců (je na tobě, co si budeš přát – chceš intelektuální poznání, nebo nezprostředkované a čiré poznání Já?). Ale v hrubém těle a ve světě tohoto „vše“ není to, co je za myslí respektováno.
42. Dokonce i tato „řeč“ pochází z pochybných věcí tohoto světa jmen a forem, takže jak by mohla tvá „řeč“ mít nějakou opravdovou váhu? (To, co vzešlo z nepravdivého, musí samo být také nepravdivé.) Svrchovaná autorita *nirguny* může být pochopena jedině tehdy, když opustíš tuto „řeč“. Proto Osvobození je tu jedině tehdy, když je „zde“ poznání *Átma*.
43. Člověk se může cítit od všeho osvobozen, ale to je pouhé slovní vyjádření pravého poznání (tedy osvobození, kdy je člověk ve stavu „já

jsem“ není ještě pravé poznání). Bez poznání *Átma* nemůže být člověk definitivně vysvobozen z iluze.

44. Dokonce i když už má člověk poznání *Átma* a toto viditelné „vše“ je pro něj nepravdivé, stejně tu znovu může vyvstat klam a příchyllost k tomuto „vše“. (Tedy toto „vše“ je touhou vědět a být a tato touha se vrací, dokud se poznání Já plně nestabilizuje. Potom se už nelze vrátit zpátky k iluzi, stejně jako zrnko soli vhozené do oceánu, se rozpustí a nikdy už se nevrátí do své původní formy.)
45. Je-li tu však toto pochopení *saguna*, potom všechny tyto otázky budou zodpovězeny (a proto zapomeň na vše). *Džňánin* je osvobozen tímto poznáním a nevědomí jsou spoutáni svými koncepty.
46. Můžeme snad Nejvyšší Poznání/*vidžňánu* považovat za nevědomost/*adžňánu* a osvobození za spoutanost? Nesmíme ztotožňovat pevné pře-

svědčení s pouhými domněnkami.

47. Spoutanost znamená, že tu není dokonce ani tato „věc“. Ale i tato „věc“/“vše“ (osvobození od hrubého tělesného vědomí) vábí a klame (i zde je stále ještě touha vědět a být). Pro tuto „řeč“ není jiného léku, než pochopení *nirguny*.
48. Pokud tuto „věc“ nezná nevědomý člověk, je tu utrpení. Ale když tuto „věc“ (již) nezná *džňánin* (protože překročil poznání), potom tam ve zdroji je tento bez-myšlenkovitý zázrak. A když člověk neví, že tyto svazující věci jsou falešné, nazývá se *baddha*/spoutaný.
49. Je bláhové myslet si, že naivní, jednoduchá slepá víra může vyústit ve stav za myšlenkami. Je to jen lichá naděje, že někdy v budoucnu dosáhnete osvobození. Smyslem rozlišování/*vi-
véka* je získat okamžitou realizaci a pochopit, že jsi On právě teď! (Tedy svobodu tohoto „já jsem“ je nutné pochopit tady a teď; není potřeba nic měnit, jen mysl by měla být tichá

a spočívát v poznání.)

50. Protože k tomu, aby se člověk osvobodil z *prány*, musí tu být především umění poznávat. Poté pochopíte, že onen Samojediný, kdo zná toto „vše“, je od toho přirozeně oddělen.
51. Neznat tuto „věc“ znamená, že Skutečnost je ve stavu nevědomosti. Znat toto „vše“ znamená, že se Skutečnost nachází ve stavu poznání. A když i poznání odejde, je tu stav za poznáním/*vidžňána* a zůstane tu jen *Átman*.
52. Ten, kdo ochutná nektar/*amrut*, se stane nesmrtelným a řekne: „Jak by tu mohla být smrt?“. Podobně ten, kdo použije *vivéku*, řekne: „Jak by tu pro mě mohlo být zrození a stav spoutanosti?“
53. Onen Samojediný, kdo poznal toto „vše“, řekne ostatním lidem: „Proč jste tak posedlí elementy (objektivizací)?“ A ten, kdo nebyl ovládnut egem, řekne: „Proč jste otráveni jedem vášně?“

54. Pokud ale mermomocí chcete zůstat spoutaní, pak bezmyšlenkovitost není v zásadě požadována a měla by být vyhlazena. Musíte se střežit rozlišování/*vivéka* a potom spolehlivě dosáhnete kýženého stavu spoutanosti.
55. Toto *Paramátma*, které je vzhůru, říká tomu, kdo *spí: „Proč je toto bezmyšlenkovité Já ve svém snu jako pominuté?“ A když tato zkušenost chápe *Paramátman*, pak i během Svého spánku Ono (Já) chápe. *(tedy ten, kdo spí a nevnímá svou pravou přirozenost)
56. Jakmile dojde k tomu, že se chaotický stav rozvířené mysli (*vritti*) rozmotá a zklidní, potom se už člověk nenechá znovu chytit do sítě spoutanosti. Zkušenost člověka, který je sytý, je úplně jiná, než zkušenost toho, kdo hladoví.
57. Tímto výkladem by měly být pochybnosti rozpuštěny. Osvobození získá ten, kdo dosáhne poznání *Átma*. Protože když pochopíš *vivéku*, tak se stav bez myšlenek stane integrální součástí

tvého vnitřního prostoru/“já jsem“.

Tímto končí x. kapitola x. dašaky knihy Dášobódh s názvem „Odstranění myšlenek“.

Překlad z angličtiny – Martin Vinkler 2016

9.8 Konec těla

|| Šrí Rám ||

1. „Znalec byl uvolněn/osvobozen díky Svému pochopení poznání. Ale proč tu existuje zrození pro spoutaného? A co je tím, co se poté, co spoutaný zemře, znovu narodí?
2. „Neboť když spoutaný v *práně* zemře, potom „tam“ nic, ani tato „věc“, nezůstane. Protože před smrtí tam musí být zapomenutí tohoto poznání.“ (*Randžit Maharádž: Když zemřete, poznání ustane. Jestliže máte poznání, nemůžete*

zemřít ... pak nevědomost ustane a nezůstane nic než silná touha mít tělo).

3. Tato otázka vyvstala, proto si vyslechněte odpověď. Nyní by zde nemělo být žádné zapomenutí na samojediné Já/*dusčita*, říká Mistr.
4. Pět prán se uvolnilo ze svého sevření a poté tam zůstává jedna forma *prány* a *vásana + vritti* (tj. *vásana* „já chci být/existovat“ a poznávající *vritti*/poznání jsou nerozlučně spojené). A je to tato *vásana* smíchaná s *pránou*, jež opouští tělo.
5. Tato *vásana* opouští tělo spolu s dechem/*váju* a To Samojediné zůstává s formou větru (zde vítr = já jsem = vše = dech = vzduch = *čaj-tanja*). A poté opětovně dojde k zrození na základě touhy být (takže je to tato *vásana*, neboli silná touha být, existovat, jež je příčinou zrození. Tělo je prohlášeno za mrtvé ve chvíli, když ho opustí životní energie/prána. Tato prána, jež byla sevřena uvnitř limitujícího konceptu

těla, nyní volně přejde do universálního vzduchu/vše, tj. v jednu hybnou formu neboli *čajtanju*, a v ní je tato *vásana* obsažena. *Randžit Maharádž*: „Spánek je malá smrt“. Smrt není nic než nevědomost, konec tohoto poznání světa).

6. To Jedno uvnitř „mnoha“ poté, kdy se navrátí opět jako *džíva*, je zcela zastřeno v *práně*. Džíva je vytlačen (z *dělohy*) a jsou mu dány ruce a nohy a další části, a Skutečnost je tak odkázána vytrpět si toho hodně.
7. Je-li člověk uštknut hadem tužeb po tři dny (tj. dnes, včera a zítra), trpí a nakonec se probudí a spočine uvnitř tohoto požehnaného „já jsem“. Jenže *vásana* (touha být) se opět navrátí zpět (tj. člověk je znaven tímto světským životem a jde k Mistrovi. Mistr mu vysvětlí: „Ty jsi poznání.“ *Sádhaka* si to v mysli přebere a poté přichází pochopení. Avšak zvyky mysli jsou natolik silné, že jeho mysl opět sklouzne na úroveň světských myšlenek. Takový je boj uvnitř mysli *sádhaky*).

8. To Jedno uvnitř „mnoha“ tudíž upadá do (po-
míjivosti) mrtvol, ale taktéž mrtvoly vysvo-
bodí/uvolní. A z místa, kde smrt nenastane
(tj. poznání), je To Jedno přiváděno nazpět do
prány (kde smrt nastane).
9. Díky svému předchozímu prokletí (prokletí ve
smyslu „Ty jsi tělo“) je Jedno uvnitř „mnoha“
přivedeno do dalšího těla. Po zmírnění tohoto
prokletí (tj. jakmile přichází pochopení) džíva
vstoupí do těla, které transcenduje to před-
chozí (tj. pomocí *vivéky*/rozlišování se hrubé
tělo stane jemným tělem, jemné se stane kauzálním,
atd.).
10. Uvnitř Samojediného, v němž je „mnohost“,
došlo k nespočtu zrození. Toto Jedno uvnitř
„mnoha“ nejprve vstoupí do těla universálního
„vše“. Tento universální svět „všeho“ pak pro-
chází mnoha zrody (protože neznáme toto uni-
versální tělo „všeho“, je tu koncept „já jsem
tělo“).

11. Když dech výdechem opustí tělo (vy jste tímto dechem a posledním výdechem opouštíte tělo), pak je „tam“/v *brahman* vytvořena *vásana* (touha být) (dokud tato touha trvá, pak *brahman* nelze pochopit). Proto je to tato *vásana* jakožto forma dechu/větru, jež se narodí (já chci být, existovat; poznání se narodí, ale vy říkáte: „Já jsem se narodil“).
12. A když je poznávající *vritti* (touha znát) „mnoha“ myšlenkami myslí, pak se *vásana* narodí v těchto myšlenkách (neboli poté sestoupí do tělesného vědomí a chce znát tak mnoho věcí). I když se ji snažíte najít, spatřit ji nelze; ale tato *vásana* tam je. (tj. *vásana* a *vritti* jsou neoddělitelné jako světlo a horko slunce. Na začátku je tu prostá touha být (*vásána*) a poznávat (*vritti*), jako je prosté poznávání narozeného dítěte nebo jako je okamžik probuzení hned po probrání se ze spánku. Ale jakmile je tu zaujetí „mnoha“ myšlenkami, způsobí ztotožnění se s hrubým tělem, a ego pak říká: „Já

znám toto a já jsem takový a takový“, atd.).

13. Je tudíž třeba pochopit tuto *vásanu* spolu s původním záměrem „znát“ (*vritti*). Toto poznání je jemné spojení se zdrojem/kořenem (a proto toto poznání, které je uvnitř hrubého těla, slouží jako prostředek k návratu do zdroje). Tato *vásana* je zamíchána do *mula máji* a ona je taktéž spojena s kauzálním tělem (tj. v *mula máji* je skrytý *mula puruša*. A *mula mája* je *vritti*/touha poznávat, neprojevené *guny* a elementy a taktéž *vásana*/touha být. „Zde“ je ne-usilovné vědomí a bytí. Avšak když je to zapomenuto, tudíž když do popředí přichází nevědomost kauzálního těla, pak kvůli *vásaně* zatoužíte být tělem a tato *vritti* chce poznávat tak „mnoho“ věcí).
14. Toto *kauzální tělo je uvnitř *brahmándy* (tj. *vesmíru*) a kvůli tomuto dopadu Samojediné pobývá uvnitř *pindy* (*vesmír a tělo jsou dopady tohoto kauzálního těla*). Kvapnými domněnkami toto však nelze pochopit. *(kauzální tělo

je nevědomost *mula máji* a příčina *brahmándy* a *pindy*. Poté se objeví *guny* a projeví *elementy*. Toto kauzální tělo je přítomné uvnitř *brahmándy* a *pindy*, a jestliže je obojí zapomenuto, pak díky tomu dojde k opětovnému odhalení universálního vědomí/*mula máji*. Tímto je kauzální tělo „druhou stranou“ poznání *mula máji* a obsahuje taktéž poznávající *vritti*, *vásanu* být, skrytou *svarúpu* a neprojevené *guny* a *elementy*. Ale když se *guny* a *elementy* projeví a zjeví jako tyto dopady, pak *vásana* chce specifické tělo a *vritti* chce znát tak „mnoho“ věcí a toto bezmyslenkovité Jedno řekne „Já jsem pan/paní xy“ a toto poznávání a bytí se zdá být vlastnostmi hrubého těla).

15. Avšak toto je forma *brahman* a tímto způsobem se *svarúpa* stala jako forma dechu/*větru* (Ono/*brahman* zapomnělo na Sebe samo a stalo se Svým odrazem). Toto „vše“ a Bůh (*mula puruša*) jsou formou dechu/*čajtanja* a právě tato forma se projeví jako jemné ele-

menty a hrubohmotné stvoření. (Proto pochopíte, že vše, co vidíte či vnímáte, je Jeho forma, ale Ono/*brahman* nelze nikdy spatřit; takže *brahman* je jediná a vždy přítomná Pravda).

16. Uvnitř této *čajtanji*/dechu je „mnoho“ modifikací. Ale jakmile pochopíte (*podstatu*) *čajtanji*/dechu, přestanete spatřovat „mnoho“ věcí. Tímto způsobem se jemné *brahman*, poznávající *vritti* (*touha poznávat*) a *vásana* (*touha být*) objevily jako (*individuální*) tělo a “mnoho“ věcí.
17. Tři guny, pět elementů a bezmyšlenkovitá *svarúpa* jsou smíchány v tomto větru/dechu. Když plně pochopíte (*podstatu*) dechu/iluze, pak tu nezůstanou žádné domněnky, a nebudete již označovat tuto *vásanu* za falešnou (*neznalost Skutečnosti přináší mula máju* a *neznalost mula máji* přináší domněnky a lidé pak říkají, že tuto *vásanu* nelze pochopit. *Vásanu* však lze pochopit za předpokladu, že poznáte přiroze-

nost/podstatu *mula máji*).

18. Pokud se toto přirozené a nehybné *brahman* pohybuje jako vítr/vzduch, pak jsou pachy a vůně brány za totožné (vše je jen a jen poznání; potom tu neexistuje ani dobré ani zlé, ani přitažlivé, ani odpudivé). Avšak potom je v *práně* vnímáno pomocí smyslů horko a chlad, rozrušení a klid (a vy řeknete: „Je mi teplo, je mi zima, atd., a je tu přitažlivost a odpor, a koncepty vytvořené v mysli, tzn. hrubém tělesném vědomí).
19. Díky tomuto větru/dechu mraky nevědomosti odvanou a díky němu se otáčí celá galaxie (vše záleží na tom, kam umístíte svou pozornost; jestliže přebýváte jako dech, pak se veškeré hrubohmotné stvoření vytratí z pohledu; jestliže se stanete dopadem/tělem, pak se celé hrubé stvoření zjeví). Toto „vše“ existuje a funguje jako hrubé tělo a toto „vše“ je rovněž dechem.

20. Díky tomuto větru/dechu tu jsou *Brahma*, *Višnu*, *Rudra* (tj. tři *guny*) a jemné elementy. A když se náhle projeví, vyplní toto univerzální tělo/„vše“ a mrtvé tělo se stane bdělé (tam byl dech neboli „vše“, zatímco *guny* a elementy „zde“ nejsou projeveny. Ale ve chvíli, kdy je toto „vše“ opomenuto, tj. jakmile vyvstanou další myšlenky, pak se náhle projeví *guny*, elementy, člověk se stane objektivní, a přichází tělesné vědomí. Proces je velmi náhlý; vezměte si například probuzení se spánku. Nevíte nic, jste ve svém Já, potom se probudíte, a je tam ihned toto „vše“ neboli aum. Avšak náš zvyk se stal natolik silným, že místo abychom spočívali v universálním „já jsem“/„vše“, začneme promýšlet a plánovat denní program a okamžitě se začneme pokládat za tělo).
21. Tento *přízrak se narodí kvůli nedokončené práci tužeb a nadějí. Avšak potom adept nalézá zakopaný poklad pocitu „já jsem“/„vše“. Nezamotáváte-li se nadále ve spletenině „mno-

hosti“, je smyslové vnímání ukončeno. *(zde myšleno jako pověra; avšak tělesné vědomí je vskutku tím „přízrakem *brahmína*“; přízrakem/představou Znalce *brahman* je *džíva*)

22. Je-li tento vítr/dech ztišen, pak ani pocit „já jsem“ nezůstává (a to je Skutečnost), ale když tento vítr zaplní hrubé tělo, to se začne kymáčet dopředu a dozadu, neboť má-li toto Jedno uvnitř „mnoha“ nějaké touhy, narodí se v *práně* (Nechť na vše zapomenete a poté jedině vy zůstáváte; vše, co vidíte, je vámi. Jenže zde vystane nějaká touha a vy tuto touhu přijmete za svou, a tím se okamžitě opět vynoří tělesné vědomí).
23. Taková je tato modifikace větru/dechu. Pokud se rozvine směrem ven, *nirgunu* pochopit nelze. Tato „universální věc/vše“ je veškerá živá a neživá příroda/stvoření, jež je tu díky tomuto dechu/větru.

24. Nehybná forma dechu (vědomí) je živitelem hrubohmotného projevu/stvoření a její hybná forma (prána) je konatelem v tomto hrubohmotném projevu. V případě, že toto nechápete, je třeba, abyste se usebrali a spočinuli uvnitř této bezmyšlenkovité *svarúpy*. (Bez této *svarúpy* a dechu by tu nemohl být hrubohmotný projev. A je to právě toto „vše“/dech, jenž v tomto hrubohmotném světě cokoliv uskutečňuje; přesto kvůli nevědomosti říkáme: „Já (to) dělám“.)
25. Dech (*prána*) je od *mula máji* až po hrubohmotné stvoření jediným konatelem a označuje se to jako „universální věc/vše“. To, co je od této vitální (*pránické*) síly konání odloučeno, by „mi“ měl moudrý světec vysvětlit (tj. pomocí pochopení *nirguny*).
26. Tato poznávající forma je *mula mája* a tam, kde se poznání vytratí, sídlí ne-myšlení. A to funguje všude ve světě tím způsobem, že je tímto skrytým *purušou* a Jeho projevenou *prakrti*.

27. Díky tomuto „vše“ dojde k uvědomění *puruši*. Díky tomuto „vše“ se On (*puruša*) stává projevenou *prakrti* a pak pluje jako řeka poznání. A když tato řeka vyschne, opět se projeví všude ve světě jako povodeň (ihned se přivalí hrubé zpředmětnění ve chvíli, kdy poznání vyschne/skončí).
28. *Vásana* být je podobně taková. Tato *vásana* je přítomna uvnitř dechu. *Parabrahman* se projeví a opětovně zmizí (když se probudíte, *parabrahman* se projeví, a když usnete, zmizí). Někde se to projevuje jako přeměna „všeho“, a jinde jako prudké návaly/poryvy větru „mnohosti“. A potom tento tichý a klidný dech/vítr nadělá takový hluk („já jsem takový a takový, toto je moje žena“ atd. atd.).
29. Jestliže tento dech, jenž proudí skrze univerzální tělo/„já jsem“, jednou tělo opustí, pak jsou náhle ruce a nohy bez života (jen díky pocitu „já jsem“/dechu se tělo projeví a je prohlášeno za živé). Někdo je spálen na pohřebišti

a jiný se právě narodí a to jen v závislosti na dechu (jeho účinkem) (celý objektivní svět je tu díky dechu).

30. Potom tu je „mnoho“ rituálů, poutí a „mnoho“ nemocí. Tento strastiplný stav nastává ve chvíli, kdy dojde k hrubohmotnému zpředmětnění. Blesk a hrom je tu následkem větru (hrom je ego „já jsem takový a takový“, a záblesk je mysl odhalující něco v temnotě nevědomosti, přičemž člověk pak řekne: „Co je toto a co je tanto?“).
31. Díky tomuto dechu je adept zachráněn z vášní a přitažlivostí a jen díky němu je poznán Znalec toho poznaného. Jakmile je zapálen plamen poznání, dojde k rozehnání mraků nevědomosti a universální „já jsem“/„vše“ a bezmyšlenkovité Já se vysvobodí z pout vášní a přitažlivostí.
32. Ale pokud tento dech/vítr zuří jako vichřice, adept zapomíná na své pravé Já. V této bouři

jsou všude okolo poházeny polámané kusy (tj. přichází tělesné vědomí a přináší s sebou objektivizaci. Poté je toto neporušené Já rozlomeno na „mnoho“ kusů) a tito jednotlivci ztrácí svou sílu ducha. A potom se pomocí dechu začne recitovat „mnoho“ manter (tj. „já jsem takový a onaký, toto je moje žena“). (Siddharaméšvar Maharádž: Každé slovo je mantra ... každé slovo má sílu).

33. Kvůli mantře „já jsem tělo“ se projeví Bůh a díky mantře „já jsem On“ dojde k zničení jemných elementů. Kvůli mantře „já jsem tělo“ je prováděna bezcenná magie (tzn. toto je žena, toto je muž a na základě toho se muž a žena okamžitě objeví. Kvůli představivosti se toto ryzí poznání přemění v to či ono, v bolesti a potěšení, atd.).
34. Toto iluzorní stvoření démona (tj. nevědomosti) není Bohem pochopeno (poznání nemůže znát nevědomost). A je to díky tomuto úžasnému dechu/životní síle, že se „mnozí“ jeví být okouz-

lující a přitažliví (tato okouzující a přitažlivá životní síla/dech neboli „vše“ je zahalena v objektech).

35. Ryzí a nepřetržitě Já je mantrou „já jsem tělo“ dohnáno k šílenství, a ti šílení/hloupí jsou přivedeni mantrou „Já jsem On“ k poznání. Kvůli těmto mantrám tam je „mnoho“ modifikací a proto by „mnohost“ měla pochopit bezmyšlenkovitost.
36. Je tu konflikt s Bohem, neboť tyto mantry vytvářejí oddělenost (tj. každé slovo je *mantra*). A v těchto *mantrách* je hrdost *rišijů*, kteří prohlašují „Já jsem On“. Kdo dokáže poznat (*skrytou*) sílu této *mantry* „já jsem“/„vše“?
37. Uvnitř této *mantry* „já jsem“ dojde k utlumení všech názorů a myš zvaná mysl a tygr zvaný *mája* jsou zde spoutáni. Uvnitř této *mantry* dojde ke zkrocení velkého hada vášně a je dosaženo velkého bohatství.

38. Nyní, když se spoutaná mysl se svou otázkou (tj. kdo se narodí?) stane bezmyšlenkovitým pochopením, se zrození spoutaného stane/přeměnění v pochopení *nirguna*. Poté budou předchozí otázky posluchače rozlousknuty (Vše, co jsme pokládali za reálné a projevené/hrubohmotné, není vskutku nic než koncepty, které jsme si drželi. Tyto koncepty se objeví ve chvíli, kdy zapomeneme na *aum*/„vše“ hned po probuzení. Ale ony mohou stejně tak rychle zmizet poté, kdy použijeme rozlišování/*vivéka*).

Tímto končí 8. kapitola 9. část knihy Dásbódh s názvem „Konec těla“.

Překlad z angličtiny – Aleš Adámek 2016

9.9 Odstranění tělesného vědomí

|| Šrí Rám ||

1. Tazatel řekl: „Jestliže *Brahman* zakazuje, ale nemůže být zakázáno; jestliže *Brahman* odsunuje, ale nemůže být odsunuto; jestliže *Brahman* nikdy nepřišlo sem na tuto stranu, kde byla stvořena tato prázdná „věc“;
2. jestliže *Brahman* proniká, ale nemůže být proniknuto; jestliže *Brahman* prostupuje, ale ne-

může být prostoupeno; jestliže *Brahman* je na druhé straně a nebylo stvořeno;

3. jestliže je *Brahman* nepřetržitě a nemůže být přetrženo a jestliže nic druhého nemůže v *Brahman* vzniknout, jak je potom možné, že se v této bez-myšlenkovité *svarúpě* objevila *brahmánda*?
4. Člověk vidí hory, kamení, balvany a vrcholky. Existuje tak mnoho míst a spousta míst na těchto místech, ale jak se vůbec mohlo stát, že se tento stvořený svět objevil v *Parabrahman*?“
5. Mistr řekl: Můžeš říci, že tento svět je přítomen v *Brahman* a že *Brahman* je přítomno v tomto světě. Ale máš-li správné pochopení, potom víš, že ono Samojediné *Brahman* je přítomno v tomto světě, protože jinak by to znamenalo, že se stále ještě díváš jen pomocí fyzických očí.

6. Můžeš říci, že se tento svět projevil uvnitř *brahman* a že tento svět je prostoupen *brahman*. Ale pokud pochopíš bez-myšlenkovitost, potom se tento svět viděný prostřednictvím smyslu stane oním nirguna *Átman*/Já.
7. Můžeš říci, že *brahman* proniká *brahmándou*. Ale pokud máš správné pochopení, tak víš, že tu je pouze tato bez-myšlenkovitá *svarúpa*. A je-li tu *brahmánda* pronikající *brahman*, potom tato bez-myšlenkovitá *svarúpa* nebyla pochopena a ty stále vidíš jen fyzickýma očima.
8. Je potřeba jasně prohlásit, že *brahmánda* nepronikla do *brahman*, přestože se zdá, že *brahmánda* je uvnitř *brahman*. Je to proto, že kvůli tělesnému vědomí máš pocit, že tu je *brahmánda* plná mnoha věcí, avšak ve skutečnosti je tu jen ono bez-myšlenkovité *brahman*, které „zakouší“.
9. Pokud by ses zeptal: „Tak jak se toto bez-myšlenkovité *brahman* mohlo objevit jako tato

„zkušenost“?“, je to známkou toho, že tvá „zkušenost“ stále postrádá ono bez-myšlenkovité pochopení. Takové nejasnosti vzniknou v posluchačích, kteří jsou zasaženi pochybnostmi.

10. Mistr dále řekl – je potřeba na tyto nejasnosti odpovědět tak, aby se všechny pochybnosti rozplynuly. A proto poslouchejte, buďte bdělí a bez pochybností. Takže jak může toto bez-myšlenkovité Já opět poklesnout do tělesného vědomí?
11. 1Kdyby ono *Jediné řeklo: „*Brahmánda* není, a přesto je viděno, a přestože je viděno, tak stejně není“, vznikl by v tom pěkný zmatek. Takže jak tedy mohou posluchači získat tuto „zkušenost“ a ono bez-myšlenkovité pochopení?
*(Ono Jediné, které zapomnělo na Sebe sama a považuje se za tělo.)
12. Když to posluchači uslyšeli, začali být velice zvědaví, co jim Mistr poví. Řekli: „Prosíme, *svámí*, vysvětli nám to; jsme pozorní, protože

dychtíme získat tuto zkušenost 'já jsem'."

13. Zapálíme-li v prostoru lampu, odstrčí snad její světlo prostor stranou? Posлуhač by měl pochopit, že to se nestane.
14. Ani voda, oheň či vítr nemohou odstrčit nekonečný prostor. Protože prostor jimi zcela proniká a je nehybný.
15. Dokonce i když se objeví tvrdá země, stejně jí prostor zcela proniká. A prostor tu zůstává i tehdy, když je tu tělo tohoto „vše“, a proniká touto zemí. (Prostor je pozadím, na kterém se toto „vše“ čili poznání zjevuje. Proto když se v tomto poznání v důsledku objektivizace objeví hrubý svět, prostor tu je stále.)
16. A podobně je na tom tato „zkušenost“ – je tu neustále a proniká vším stvořeným. Cokoli se stalo hrubým, to bude zničeno, ale prostor tím není zasažen, protože je takový, jaký je.

17. Je-li tu stále oddělenost, potom lze toto *brahman* nazývat prostorem. Ale když tu oddělenost není, potom je tento prostor *brahman*. (Dokud člověk vnímá nějakou věc jako něco druhého, odděleného, potom je pozadím této věci prostor. Ale tento nevnímatelný prostor je ve skutečnosti Jednotou *Brahman*.)
18. A proto, i když je prostor nehybný, tak přesto tato zvláštnost/význačnost prostoru nemůže být poznána v *nirguně*. A když se *Brahman* začne projevovat, potom by se mu mělo říkat prostor. (tedy je-li *Brahman* pozadím, na kterém se zjevuje tento svět, čili toto „vše“, potom se Mu říká prostor. A je-li svět či toto „vše“ pochopeno jako falešné, potom se prostoru říká *Brahman*.)
19. Toto *nirguna brahman* se kvůli představivosti začalo projevovat a poté se v tomto prostoru začaly objevovat různé pochybnosti. Proto, kvůli představivosti, je tu tento prostor a tato „řeč“ („já jsem“).

20. Kvůli představivosti se projevené jeví a do určité míry je třeba to chápat jako prostor (tedy jako nulu). *Parabrahman* je však bez projevu a mimo představivost (tedy *nirvikalpa*).
21. Pokud toto *Brahman* přebývá uvnitř pěti elementů, mělo by se Mu říkat prostor. Tato složka *Brahman* uvnitř elementů je *puruša* a On je potom přirovnáván k prostoru.
22. Objekty tvých smyslů přicházejí a odcházejí; jak by potom mohly být nazývány neměnným *Brahman*? A proto to, co je nerozdělené, se nazývá prostor. (*Randžit Mahárádž – Svět není nic jiného než myšlenka. Jak by mohl být pravdivý? Myšlenky se neustále mění.*)
23. Když dojde k rozpuštění velkého elementu země/*prithvi*, zůstane tu velký element vody. Po zničení vody zůstává oheň. Po uhašení ohně zůstává vítr a ono *brahman* není. (Tedy jde o postupný proces zjemňování a snižování objektivity. Je-li element země plně projevený,

je individuální forma jasně patrná. A když o tomto objektu stále dokola přemýšlíte, tělesné vědomí se upevňuje. Ale když nejste poutáni k tomuto objektu, stává se čím dál tím méně skutečným/hmatatelným. Nakonec se rozpustí v elementu vody – což je místo, kde se individuální formy začínají vytvářet. Tam se zjevují díky poznávání, jako vlny na hladině oceánu. Tato schopnost poznávat/*knowingness* je představována elementem ohně. Díky ní poznáváme něco, co je od nás odděleno. Když ale zastavíme proces myšlení, je tu jen čiré poznání; není tu potřeba žádné úsilí a je tu čirá existence, pocit „já jsem On“. Element větru je tím, co je poznáno a to s sebou automaticky přináší pocit prostoru, který je v pozadí toho všeho. Ale toto pozadí, které je tu vždy přítomné, avšak na které se nelze zaměřit, je ve skutečnosti *Brahman*. Ale my máme myšlenky rádi, a zveme je dál - „Pojďte a sedněte si“)

24. Falešné přichází a odchází a kvůli tomu je Pravda znehodnocena. Jak by mohly tyto příchody a odchody falešného přivodit tuto „zkušenost“ čili bez-myšlenkovitost?
25. Z klamu, kterým je toto „vše“, vzniklo naše vnímání prostřednictvím smyslů. Ale pochopili bez-myšlenkovitost, co bys chtěl v *brahman* vnímat? A je-li toto „já jsem“ kořenem všeho klamného, jak bychom mohli tento hrubý svět pokládat za pravdivý? (Hrubý svět je projevem, který vyvstává z původního klamu/iluze „já jsem“; *Randžit Mahárádž* – základem je nevědomost. A jak může být to, co vznikne z chybného základu, pravdivé?)
26. Je-li to, co je klamné/*bhrama* důkladně prozkoumáno, nezůstane tu dokonce ani tato „věc“. Tak jak by potom mohlo být *brahman* čímkoli proniknuto? To jen tato naprostá nevědomost říká, že „Tento klam pronikl/prostoupil *brahman*.“

27. Jakmile pochopíš, že klam tohoto „vše“ je falešný, potom můžeš beze všeho říkat: „Ano, prostupuje to *brahman*“. Ale ve skutečnosti moc dobře víš, že falešné vytvořilo falešné a ona bezmyšlenkovitá *svarúpa* je stále stejná, jako byla vždy.
28. A když potom řekneš, že toto nezměrné *paramátma* vytvořilo prostřednictvím klamu toto „vše“, co na tom sejde? A i kdybys řekl „bylo to stvořeno“ (viz 5.1.2), tak moudří stejně vědí, že je to ne-existující.
29. Toto viditelné je utopeno v *Parabrahman* jako zrnko máku v oceánu. Cokoli vyvstává ve světle tvého pochopení, může ve tvém vnitřním prostoru dál růst. (Toto poznání či vědomí je tak „tvárné“ a poddajné, že se stane tím, čím si zamaneš. Pokud si vybereš, že chceš zůstat v tělesném vědomí, potom se bude tvé poznání rozrůstat tímto směrem. A pokud budeš chtít své vědomí rozšířit neomezeně jako prostor, začne růst zase tímto směrem.)

30. Pokud budeš rozšiřovat své pochopení, bude za chvíli schopné obejmout celý všeprostopující prostor. Začneš-li růst, potom se ti *brahmánda* začne jevit jako plod *kavítha* (ovoce nazývané „dřevěné jablko“ či „sloní jablko“ – je to veliký kulatý plod stromu *limonia acidissima* s nesmírně tvrdou skořápkou. Je těžké ji rozlousknout, ale uvnitř se skrývá výborná a aromatická dužina. Pokud opustíš své myšlenky, tak sis dovolil být jako prostor, který proniká hrubou a tvrdou *brahmándou*. Ale když se odvážíš být bez myšlenek, je to jako kdybys pozval cizince a nabídl mu místo, které jsi obýval původně ty – tím cizincem je „já“, které jsi dosud nikdy nepotkal. Říkáme, že vesmír je tak obrovský, protože jsme se stali tak malými. Ale jakou velikost má sen?)
31. A když se toto poznávající *vritti* zvětší ještě více, potom se ti tento stvořený svět/*brahmánda* bude zdát jako plod *badri* (malé ovoce *ziziphus jujuba* – nazývané také

„indická datle“ – s jemnou slupkou a jednou velkou peckou). A je-li tu pouze „Ten, jenž dlí v *Brahman*“, je tu čiré poznání a nezůstane tu ani tato „věc“/poznání. (Nech tento prostor, který omezuješ svými koncepty, být; *Randžit Mahárádž* – Staň se tak velikým, až se ztratíš.)

32. Protože pokud se pomocí *vivéky* zvětšíš natolik, že překročíš všechny hranice a omezení, potom se pro tebe *brahmánda* stane tak malou jako semínko stromu *banyan* (indický národní strom *ficus benghalensis* – toto malinké semínko je schopno vytvořit tak obrovský strom s mohutnými a rozvětvenými kořeny, které se stále rozrůstají; *Randžit Mahárádž* – poznání je jenom malý bod... bod znamená, že to není nic... a z tohoto domu poznání vyvstal celý svět.)
33. A když se zvětšíš natolik, že zmizí i toto *semínko *banyanu*, které je jako tato poznávající čirá *sattva guna*, potom se staneš úplným/dokonalým/*paripúrna* a tato „věc“ přestane pro

tebe existovat. *(Strom není v semínku vidět. Je tam, ale jen v možnosti – tedy když si ho začne představivost vytvářet, tak roste a z jediného stromu může vzniknout celý les. Toto semínko je poznání neboli čirá *sattva guna*; je to jen myšlenka, prvotní myšlenka, ze které může vzejít „mnoho“ dalších myšlenek.)

34. Ale když se kvůli klamu „já jsem“ staneš malým, potom se toto čiré poznání začne jevit jako někdo, kdo má tělo. („Já jsem pan ten a ten.“) Jak potom můžeš pochopit, že tato *brahmánda* je ve skutečnosti *brahman*?
35. A proto je důležité, aby se toto poznávající *vritti* začalo zvětšovat. Postupným zvětšováním nakonec zmizí a stane se ničím. Potom bude toto dokonalé *brahman* úplně všude.
36. Když toto Jediné sestoupí na úroveň „já jsem“, potom je tato *brahmánda* pokryta uvnitř i vně myšlenkou „já jsem On“. Ale jak by toto mohla být opravdová Skutečnost? Musíš pochopit, že

„já neexistuji.“

37. Toto *vritti* nemůže pochopit Já. Proto musí On rozbít a rozpustit *vritti*, aby mohlo *nirguna átma* začít jasně zářit. Protože Ono je takové, jaké je.
38. Potom je pochybnost tohoto „zde“ zničena. Můj milý posluchači, nesetrvávej v tělesném vědomí, protože to přináší jenom pochybnosti a domněnky. Měl bys používat *vivéku*.
39. Pomocí *vivéky* lze pochybnosti zničit. *Vivéka* přináší naprostou spokojenost/*samádhána*. Díky *vivéce* se odevzdáš svému *átma* a dosáhneš Osvobození.
40. Protože pokud se ono Jediné nestará o „já jsem“ (tedy o osvobození nižšího stupně), potom je díky *vivéce* tato původní hypotéza/domněnka/*púrvapakša* („já jsem“) odsunuta stranou (viz 5.1.) a místo ní se objeví nepochybná Pravda/*siddhánta átma*. Tato Pravda nevyža-

duje potvrzení tvých očí a dalších smyslů.

41. Díky této odpovědi „já jsem On“ je tu bezmyšlenkovité pochopení a díky tomuto bezmyšlenkovitému pochopení může ono Jediné pochopit Skutečnost. Protože díky rozvažování/*manana* a rozjímání/*nididhjášana* se člověk pročistí a stane se Bohem (*sákšátkár*).

Tímto končí 9. kapitola 9. dášaky knihy Dásbódh s názvem „Odstranění tělesného vědomí“.

Překlad z angličtiny – Martin Vinkler 2016

9.10 Přednáška o *Átman*

|| Šrí Rám ||

1. Uvnitř chrámu (tj. tohoto poznání“ „já jsem“) je“ „Pán světa“ a na chrámu sedí vrána. Nemělo by se však říkat, že vrána je větší než Bůh.
2. V královském paláci se shromáždili lidé, a opice (tj. vaše mysl) vylezla na sloup v hale. Proč by se ale měla vzdávat větší čest opici než shromáždění (“já jsem“) ?

3. Brahmín (*Znalec brahman*) se vykoupal v posvátné řece (*ganga poznání*) a odešel. Vrána ovšem nadále zůstala stát na kraji řeky. Proč by ale měla být uctívána stejně, jako je poctěn brahmín, jakožto to ryzí?
4. Uvnitř brahmína je to (*poznání*), co je umírněno v touhách, ale i ten, kdo je rozvášněný a zmatený (tj. *džíva neboli jedinec*). A tento pes (tj. *džíva*) není v bezmyšlenkovitosti, nýbrž se vždy ztrácí v myšlenkách.
5. Brahmín* se nesoustředí na určitou formu meditace/*mudra*. Mazaná kočka zcela upře pozornost na myš, která kolem ní běhá. Ale kdo by tvrdil, že soustředěnost kočky je větší než čiré poznání brahmína? *(*On se soustředí na To, na co se nelze soustředit*).
6. Brahmín chápe *vivéku* a nevidí žádný rozdíl v tomto světě. Přesto i moucha nerozlišuje mezi hovnem a cukrem. Má se tedy za to, že moucha došla k pochopení poznání? Moucha přeci

nedospěla k bezmyšlenkovité *svarúpě*.

7. Malý (obyčejný) člověk zkrásluje tělo drahými šaty a světec spočívá nahý a zcela otevřený. Ale On je Znalcem poznání.
8. Jestliže se někdo zabývá jen vnějším (světem), pak toho sice může hodně vykonat, ale vše, co učiní je světské.“ „Zde“ je požadována vnitřní víra v to Nejvyšší Samojediné.
9. Ten, kdo získal světské poznání, ale postrádá uvědomění uvnitř tohoto vnitřního prostoru, propásl Nejvyššího Boha, a je tudíž zabiják svého *átma*.
10. Ten, kdo velebí ve svých bhadžanech boha, získá svět tohoto boha. Ten, kdo v bhadžanech opěvuje své předky, dosáhne svět svých předků (tj. tento svět zrození a smrti). A kdo zpívá bhadžany ve chvále pěti elementů, získá (tj. objektivizuje/zhmotní) elementy. (Siddharáméšvar Maharádž nařídil svým žákům, aby

jeden týden byli elementem země; ti pak sebe zakoušeli jako vše, co je suché a hrubohmotné. Potom jim řekl, aby byli elementem vody; ti zakoušeli sebe jako vše, co je jemné a poddajné/tvárné. Potom sebe zakoušeli jako element ohně, potom element větru a nakonec byli elementem prostoru).

11. Jestliže se věnujete ve svých bhadžanech iluzi/mula máji a víte přitom, že nic není skutečné, pak se dostáváte na úroveň univerzálního vědomí“/„vše“. A pokud provádíte své bhadžany v *nirguna*/bez kvalit, pak tam přirozeně je jen tato *nirguna*.
12. Jak lze provádět *nirguna* bhadžan? V *nirguně* by nemělo být“ „nic dalšího“ a když tam je tato ne-dvojnost“/„nic dalšího“, pak jste vskutku požehnaní.
13. Má-li toto“ „vše“ dospět k svému konečnému cíli, pak je třeba, aby byl rozpoznán Samojediný Bůh. Je třeba při tomto šetření použít *vi-*

véku/rozlišování, abyste zjistili, kdo jste. Tedy nalezněte odpověď na otázku“ „Kdo jsem Já?“. A potom byste měli přebývat v bezmyšlenkovitosti.

14. Když chápete, že Bůh je bezforemný, potom je vaše forma falešná a je tu bezmyšlenkovitost. Toto“ „já jsem átma“/*só-ham átma* by mělo zcela nasát toto bezmyšlenkovité pochopení“ „já neexistuji“.
15. Jestliže spočíváte v“ „přítomném nyní“, pak jak tam může být nějaká domněnka? Jak by tam mohly být možné dohady, je-li Já na svém pravém místě? Neboť pokud je tělesné vědomí důkladně prošetřeno, pak i tato“ „věc“ přestává existovat. (Tato“ „věc“ je také tělo, je to vaše forma. Zatímco On je bezforemný).
16. Jestliže je“ „mnoho“ *sádhan* vnuceno *siddhovi*, pak se toto bezmyšlenkovité Já stává dohady tohoto světa. Pokud je spoutanost způsobena tomu, kdo je Osvobozený, pak tato bezmyš-

lenkovitá *svarúpa* nemůže nikdy potkat Svě Já (Vy jste volný/osvobozený *siddha*, a ve chvíli, kdy pocítíte“ „já jsem spoutaný“, začne ihned existovat mnoho rozličných druhů *sádhan*/duchovních praxí. Jediné, co je nutné, je změnit mysl. Je třeba mysli říci: „Byl jsem a navždy budu volný, tak k čemu jsou mi nyní nějaké koncepty.“)

17. Jestliže si tuto“ „věc“ prostřednictvím *sádhan*y osvojíte, pak se tato bezmyšlenkovitá Skutečnost stane vámi (“já jsem“). A když tam je toto“ „já jsem“ *sádhaky*, pak spočívá v prázdnotě/nic (*sádhaka*/dosahovatel, *sádhana*/dosažení, a *sadhja*/věc, kterou je třeba dosáhnout.)
18. Jestliže získá hrnčič královský trůn, proč by se měl nadále starat o svého osla (tj. tělo)? Proč by se měl nadále plahočit a trápit jako hrnčič, když je králem?

19. Stejně tak platí, že když se vše ve světě stane pochopením tohoto poznávajícího *vritti*, proč by tam mělo být zapotřebí“ „mnoho“ *sádhan*? A když tam je realizovaná bytost/*siddha*, kde je potom místo pro dosažení/*sádhanu* (tj. *poznání*)?
20. Co by se mohlo dosáhnout dosažením? Jaké výsledky může získat ten, kdo dosáhl jejich cíle? Proč bys měl Ty bloudit, když jsi Já?
21. Jestliže jsi tělem, potom jsi utvořen z pěti elementů a jestliže jsi *džíva*, potom jsi součástí *brahman*. Pochop, že jsi *paramátman*, a potom tam je toto dosažení ne-dvojnosti/ničeho dalšího.
22. Pokud nahlížíte povrchně, pak jáství vidí svět“ „mnoha“ forem. Ale když uskutečníte důkladné zkoumání, potom neexistuje ani tato“ „věc“ (*jáství*). Neboť je-li každý element rozpuštěn do předešlého elementu, nakonec tam zůstává toto ryzí *átma*.

23. Vy jste toto *átma* jsouce *átma*. Vy jste *džíva* jsouce *džíva*. A *mája*/iluze je tu proto, že jste *májou*; a tak se tato *mája* postupně rozšířila. (Vy jste to, čemu věří vaše Já, že je!)
24. Kvůli projevenému světu jste *džíva*, a přesto jste také to Samojediné uvnitř pocitu“ „já jsem“. Když bezmyšlenkovité Já pátrá a pochopí“ „vše“/„já jsem“, pak je On *džňáninem*.
25. Jestliže hledáte*, pak lze nalézt toto“ „vše“. Ale když ten, kdo chápe toto“ „vše“, neví, že On poznává Svůj vlastní odraz, pak je takový *džňánin* omezen na formu“ „já jsem“. *(Hledej a nalezněš; klepej a dveře se otevřou; *Randžit Maharádž*: Tam, kde je vůle, tam je cesta).
26. Ale když On pochopí tuto formu“ „já jsem“, pak již tato forma nezůstane. Je-li tento svět mnoha forem a *prakrti* opuštěna, pak je Znalec těchto modifikací také pryč. (Když není nic známo, jak může Znalec zůstat Znalcem?).

27. Potom zůstává ryzí *nirguna*. Po důkladném prošetření jsi jediné To. Takové je bezmyšlenkovité pochopení *paramártha*. Je nepochopitelné (tedy za myslí a logikou).
28. Avšak je-li tam výsledek poznaného a Jedno, které poznává, pak jste tam i vy, neboli je tam“ „jáství“. Potom toto Jedno a další zůstávají a nemůže tam být tudíž přítomna *vi- véka* neboli rozpoznání“ „ničeho-dalšího“. Plodem všech plodů je toto Jedno uvnitř pocitu“ „já jsem“, a To by mělo prostě jen přirozeně existovat.
29. Potom se z žebráka stane Král (tj. *átma*). Když chápete bezmyšlenkovitost, potom vy jste touto *nirgunou* Já. Pouze žebrák žebrá! (My úpěnlivě požadujeme od objektů světa: „Prosím, učiňte mě šťastným.“ Avšak ten, kdo je bez žádostí, je *átma*)
30. Jsou tu *védy*, *śástry* a *purány*; je tu“ „mnoho“ rozprav a“ „mnoho“ *sádhan*. Ty jsi *siddha*

a *sádhu*, ale kvůli všem těm *sádhanám* vykonává To (dokonalé) „mnoho“ úsilí.

31. Ty jsi forma *brahman* vzhledem k vlastní univerzální formě“/„vše“. Když se tato forma stane bezmyslenkovitým Já a tato“ „věc“ není přítomná, pak otázka“ „dělat“ či“ „nedělat“ nevyvstává. (otázky typu“ „Dělat či nedělat *sádhanu*“ či“ „Jsem tu nebo tu nejsem“ nevyvstanou poté, kdy tam je ne-dvojnost, neboli tu není nic dalšího)
32. Žebrák měl strach z nařízení krále. Ale potom se stal králem a opustil tento strach, spolu se svým žadoněním (žebráním).
33. Proč by měly *vědy* dodržovat příkazy *véd*? Proč by měly *šástry* studovat *šástry* a proč by mělo poutní místo navštívit poutní místo?
34. Proč by měl nektar nesmrtnosti pít nesmrtný nektar a jak má nekonečné vidět *nekonečné, a proč by se měl Bůh soustředit na

Boha? (*Ty jsi nesmrtelný, nekonečný Bůh; *Randžit Maharádž*: Ukonči“ „nekonečné“).

35. Jak by se potom mohla Pravda vzdát nepravdy a jak by mohla *nirguna* přerušit *nirgunu* a jak by mohla mít *svarúpa* potěšení ze Své *svarúpy*/přirozenosti?
36. Proč by měla být *andžana* (oční lék/mast) aplikována na *andžanu*? (*andžana* je dle *Randžita Maharádže* to, co uděluje vizi poznání)? A co by získalo bohatství nabytím bohatství? A jak by mohlo to, co je mimo zkušenost, zakusit Sama sebe?
37. A čeho by mělo dosahování dosáhnout? Jak může objekt meditace kontemplovat sama sebe? A jak může ne-mysl/*unmana* kontrolovat mysl?

Tímto končí 10. kapitola 9. dášaky knihy Dásbódh s názvem „Přednáška o Átman“.

Překlad z angličtiny – Aleš Adámek 2016